Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

ЗВЯЗДА

Орган ЦК і МК КП(б)Б, ЦВК і СНК БССР

№ 52 (5426) ЧАЦВЕР 5 САКАВІКА 1936 г. Год выдання XIX

ПРОЛЕТАРЫІ ЎСІХ КРАІН, ЗЛУЧАЙЦЕСЯ!

Сёння ў Доме ўрада адкрываецца ўсебеларуская нарада передавікоў социялістычнай жывёлагадоўлі

Шчырае большэвіцкае прывітанне дэлегатам нарады—лепшым людзям соўгасаў і калгасаў ордэнаноснай Совецкай Беларусі

ВЫШЭЙ СЦЯГ СОЦЫЯЛІСТЫЧНАГА СПАБОРНІЦТВА!

У прадмове да брашуры Е. Мікулінай таварыш Сталін піша: «Нельга ні можна сумнявацца, што адным з самых важных фактаў, калі не самым важным фактам, нашага будаўніцтва з'яўляецца ў дадзены момант спаборніцтва мільёнаў мас рабочых, якое шырока разгортваецца».

Соцыялістычнае спаборніцтва з'яўляецца камуністычным метадам будаўніцтва соцыялізма. Наша партыя не раз указвала, што «наша задача зараз, калі соцыялістычны ўрад на ўладзе, — арганізаваць соцыялістычнае спаборніцтва» (Ленін). Наша партыя Леніна—Сталіна арганізавала масавае спаборніцтва. Яно зараз разгарнулася па ўсёй краіне і стала важнейшым рычагом соцыялістычнага будаўніцтва.

Рабочы клас, калгаснае сялянства, працоўныя нашай соцыялістычнай радзімы з велізарным уздымам, спаборнічаючы, будуюць соцыялізм. Спаборніцтва мас дало магчымасць з поспехам і датэрмінова закончыць першую пяцігодку. Працоўныя масы краіны, спаборнічаючы, паказваюць цуды працоўнага гераізму ўсяму свету.

Соцыялізм упершыню ў гісторыі дае магчымасць праявіцца соцыялістычнаму спаборніцтву ў шырокіх масавых памерах, «...вывесці на арэну такой работы, дзе яны могуць праявіць сябе, разгортваць свае здольнасці, выявіць таленты, якіх у народзе — невычэрпальная крыніца і якія капіталізм мяў, давіў, душыў тысячамі і мільёнамі». (Ленін).

Праца, якая ў буржуазным грамадстве [illegible], стала ў нас справай гонару, справай славы, справай доблесці і геройства.

Стаханаўскі рух ёсць вышэйшая форма соцыялістычнага спаборніцтва мас рабочых і калгаснікаў, гэта ёсць вышэйшы этап соцыялістычнага спаборніцтва.

ЦК ВКП(б) і вялікі Сталін вучаць нашу партыю таму, як патрэбна разгортваць соцыялістычнае спаборніцтва як камуністычны метад працы, як патрэбна выхоўваць і вырошчваць кадры ў працэсе барацьбы за будаўніцтва соцыялізма.

Стаханаўскі рух [illegible] кожным днём [illegible] шырэйшыя масы рабочых, калгаснікаў. [illegible]

Партыя і вялікі Сталін вучаць нас таму, што трэба рашуча змагацца з бюракратызмам у справе кіраўніцтва соцыялістычным спаборніцтвам, з «левымі» загібамі і [illegible].

Партыя заклікае разгарнуць соцыялістычнае спаборніцтва шырокіх мас за выкананне і перавыкананне плана, за далейшы ўздым нашай краіны, якія будуюць соцыялізм.

Цэнтральны Камітэт партыі звярнуў увагу на тое, што ў шэрагу арганізацый соцыялістычнае спаборніцтва падмяняецца [illegible].

Наша задача — высока падняць сцяг соцыялістычнага спаборніцтва, якое ёсць «камуністычны метад будаўніцтва соцыялізма на аснове максімальнай актыўнасці мільённых мас працоўных». «Спаборніцтва ёсць тая сіла, якая прыводзіць у рух [illegible]».

За апошні час у нашым друку і ў рэспубліканскім друку нярэдка сустракаецца выраз «спаборніцтва», [illegible].

Пагранічныя раёны БССР [illegible] адказ на заклік партыі, на пастанову ЦК КП(б)Б [illegible] калгасаў, прафсаюзных і гаспадарчых арганізацый.

У нашым друку зусім не рэдка падмяняецца выражэнне «спаборніцтва» выражэннем «конкурс», «паход», «конкурс-спаборніцтва» і т. п., што ў корані супярэчыць прынцыпам соцыялістычнага спаборніцтва.

Такую памылку дапускаюць раённыя і рэспубліканскія газеты («Звязда», «Рабочий»).

Падмена спаборніцтва іншымі разуменнямі з'яўляецца шкоднай і недапушчальнай. Соцыялістычнае спаборніцтва і конкурс — разуменне прынцыпова іншае, чым разуменне «конкурс», «канкурэнцыя».

Таварыш Сталін падкрэсліваў, што «часамі соцыялістычнае спаборніцтва змешваюць з канкурэнцыяй. Гэта вялікая памылка. Соцыялістычнае спаборніцтва і канкурэнцыя праяўляюць два зусім розныя прынцыпы. Прынцып канкурэнцыі: паражэнне і смерць адных, перамога і панаванне другіх. Прынцып соцыялістычнага спаборніцтва: таварыская дапамога адстаўшым з боку перадавых з тым, каб дабіцца агульнага ўздыму. Канкурэнцыя гаворыць: дабівай адстаўшых, каб заняць сваё панаванне. Соцыялістычнае спаборніцтва гаворыць: адны працуюць дрэнна, другія добра, трэція лепш, даганяй лепшых і дабівайся агульнага ўздыму».

Той, хто не разумее гэтага, той наносіць шкоду справе соцыялістычнага будаўніцтва.

Задачы партыйных, совецкіх, гаспадарчых арганізацый і нашага большэвіцкага друку ляжаць у тым, каб прапагандаваць сапраўднае соцыялістычнае спаборніцтва, каб усямерна накіраваць сваю работу на далейшае разгортванне соцыялістычнага спаборніцтва і ўсіх вышэйшай формы — стаханаўскага руху.

Ленін і Сталін не раз падкрэслівалі, што сіла пралетарыяту, упэўненасць у гісторыі чалавецтва ў тым, што пры соцыялізме набываюць свае масавыя памеранне. На прыкладах стаханаўцаў, бусыгінцаў, вінаградаўцаў, зараз разгорнута соцыялістычнае спаборніцтва мас нашай краіны.

Стаханаўскі рух паказаў шматлікія прыклады, калі мы не раз адзінкі, а сотні, тысячы продукцыйнасці працы ў капіталістычных прадпрыемствах. Гэтыя кадры ў працэсе росту і развіцця соцыялістычнага спаборніцтва [illegible].

Мы створаны і створым сваю вялікую традыцыю, свае прыклады, каб дабіцца ўсякай канкрэтнай працы. [illegible]

Толькі ў працэсе далейшага развіцця спаборніцтва і стаханаўскага руху магчыма змагаць і ўзняць работу [illegible].

У нашай вялікай краіне, дзе няма эксплаатацыі чалавека чалавекам, [illegible] культурнага ўзроўню працоўных.

Рашэнні пленума ЦК ВКП(б) і пастанова ЦК КП(б)Б [illegible] соцыялістычнага спаборніцтва.

Вышэй сцяг соцыялістычнага спаборніцтва!

ДАПРЫЗЫЎНІКІ ПАГРАНІЧНЫХ РАЁНАЎ БССР НА ПРЫЁМЕ У ТАВ. ЭЙДЭМАНА

МАСКВА, 3 сакавіка. (БЕЛТА). 2 сакавіка ў Маскве адбыўся фінал двух цікавых паходаў: у сталіцу прыбылі з Ленінграда байцы чырвоныя партызаны і з Менска — дапрызыўнікі пагранічных раёнаў Беларускай рэспублікі.

3 сакавіка старшыня Цэнтральнага Савета Асоавіяхіма тав. Р. П. Эйдэман прыняў групу дапрызыўнікаў [illegible]. Тав. Эйдэман агаласіў пастанову прэзідыума Цэнтральнага Савета аб узнагароджанні ўсіх удзельнікаў паходу.

НАРАДА ПА ПАЎНОЧНАМУ ВІНАГРАДАРСТВУ

ВАРОНЕЖ, 3 сакавіка. (БЕЛТА). Сёння ў Мічурынску адкрылася першая ўсесаюзная нарада па паўночнаму вінаградарству. З'ехаліся [illegible] калгаснікі-даследчыкі мічурынцы-вінаградары Беларусі, Горкаўскага краю, Маскоўскай вобласці, Башкірыі, Татарыі і інш.

Аб міжнародным комуністычным жаночым дні „8 сакавіка“

Пастанова ЦК ВКП(б)

8 сакавіка — міжнародны комуністычны жаночы дзень—працоўныя Совецкага Саюза сустракаюць у абстаноўцы новых перамог соцыялізма, велізарнага творчага стаханаўскага ўздыму рабочых і работніц, калгаснікаў і калгасніц.

Ва ўсіх галінах соцыялістычнага будаўніцтва, у магутным, усенародным руху за падняцце прадукцыйнасці соцыялістычнай працы, за падняцце ўраджайнасці сельскай гаспадаркі працоўныя жанчыны СССР праявілі велізарную творчую ініцыятыву, актыўнасць і найвялікшы працоўны гераізм.

З радоў жанчын вышлі піонеры ў барацьбе за высокую прадукцыйнасць працы ў прамысловасці і транспарце — Еўдакія і Марыя Вінаградавы, Одзінцова, стралачніца Неудахіна і інш., і застрэльшчыкі ў барацьбе за высокую ўраджайнасць соцыялістычных палёў, паказаўшыя сусветныя рэкорды (пяцісотніцы бурачных палёў — Марыя Дземчэнка і інш., рэкардысткі ўраджайнасці баваўняных палёў—Огуль Гузель Бахбід, Аманава Тахта-Бібі і інш.), майстры новай сельскагаспадарчай тэхнікі (трактарная брыгада Пашы Ангелінай).

Соцыялістычны лад вылучыў новых жанчын — гераінь працы і акружыў іх павагай і пашанай усёй краіны.

Жанчыны паказалі выключную адвагу і самаадданасць у абаронай рабоце і ў фізкультурным руху, як актыўныя члены Асоавіяхіма, санітарных атрадаў, фізкультурных арганізацый (лётчыкі, парашутысткі — Камнева, Фёдарава, планерысткі, рэкардсменкі лёгкай атлётыкі, выдатныя варашылаўскія стралкі, удзельніцы гераічных лыжных пераходаў і інш.).

Працоўныя жанчыны Совецкага Саюза ўсвядомілі, што ў краіне, ліквідаваўшай назаўсёды лад эксплатацыі і рабства, далейшы рост матэрыяльнага і культурнага ўзроўню кожнай жанчыны залежыць ад яе шчырасці ў соцыялістычнай працы, ад яе ўпартасці ў барацьбе за ауладанне граматай, тэхнічнымі ведамі.

ЦК ВКП(б) **пастанаўляе:**

1. Міжнародны комуністычны жаночы дзень «8 сакавіка» правесці, як масавую палітычную кампанію з паказам бяспраўя працоўных жанчын у капіталістычных краінах, гнёту, эксплаатацыі і фашысцкага тэрору, якія цяжарам ляжаць над імі, і—пераваг эканамічнага і прававога становішча жанчын Совецкага Саюза, перамог і поспехаў жанчын СССР у барацьбе за соцыялізм, за культурнае, заможнае жыццё.

2. Абкомам, крайкомам і іншым партарганізацыям правесці дзень «8 сакавіка» як народнае свята, акружаючы асаблівай увагай і пашанай жанчын — гераінь, выдатных стаханавак прамысловасці, транспарту, сельскай гаспадаркі і абаронай работы, мабілізуючы актыўнасць працоўных жанчын на далейшую работу за выкананне і перавыкананне плана другой пяцігодкі.

ЦК ВКП(б).

4 сакавіка 1936 года.

Аб вылучэнні жанчын у Дзяржынскім і Церахаўскім раёнах

Пастанова Бюро ЦК КП(б)Б

ЦК адзначае, што праверкай сельскагаспадарчым аддзелам ЦК становішча работы па вылучэнню жанчын на кіруючую і адказную работу ў калгасах Дзяржынскага і Церахаўскага раёнаў устаноўлена, што як у мінулым, так і ў даны час гэта работа праходзіць зусім нездавальняюча.

З агульнай колькасці ў Дзяржынскім раёне 128 старшынь калгасаў — жанчын толькі 2 чал. З 200 калгасных брыгадзіраў — тры жанчыны; з 221 трактарыста — адна жанчына.

Аналагічнае становішча і ў Церахаўскім раёне, дзе ўсяго два старшыні калгасаў — жанчыны (з 78 калгасаў). Жанчын-брыгадзіраў толькі 14 з 341 брыгады і ні адной трактарысткі.

У Дзяржынску на курсах трактарыстаў з 193 чалавек навучаецца толькі 7 жанчын, у Церахаўскім на 169 чалавек, якія навучаюцца на розных курсах, — 13 чал. жанчын.

Гэта сведчыць аб тым, што партыйнае і совецкае кіраўніцтвы Дзяржынскага і Церахаўскага раёнаў яўна не зразумелі і недаацанілі велізарнага палітычнага значэння сказанага таварышам Сталіным на першым усесаюзным з'ездзе калгаснікаў-ударнікаў, што жанчына ў калгасе — вялікая сіла. і ўказанні СНК СССР і ЦК ВКП(б) ад 19/XII 1935 г. аб нячорназемнай паласе — аб тым, каб «дабіцца на працягу бліжэйшых 1—2 год, каб значная частка старшынь калгасаў, калгасных брыгадзіраў, трактарыстаў, камбайнераў і працуючых на трактарных машынах па ільну і бульбе, калгасных рахункаводаў і загадчыкаў калгасна-таварных ферм былі-б жанчыны-калгасніцы».

ЦК КП(б)Б прапануе кіраўніцтву даных раёнаў — РК Дамброўскаму і Кечкіну склікаць спецыяльна па гэтаму пытанню райпартсходы, паведаміць на гэтых сходах аб памылковых і няправільных адносінах да гэтага пытання РК, РВК і намеціць рад практычных мерапрыемстваў па вылучэнню жанчын, паведаміўшы аб гэтым у ЦК не пазней 15/III.

ЦК КП(б)Б прапануе НКЗБ прыпыніць работу курсаў па падрыхтоўцы калгасных кадраў у Дзяржынскім і Церахаўскім раёнах (за выключэннем курсаў трактарыстаў) аж да ўкамплектавання іх адпаведнай колькасцю жанчын. Абавязаць сакратароў РК тт. Дамброўскага і Кечкіна асабіста пераглядзець склад слухачоў курсаў і ў 5-дзенны тэрмін давесці склад жанчын-калгасніц да 35—50 проц. усёй колькасці курсантаў.

ЦК КП(б)Б лічыць, што Наркамзем БССР не забяспечыў кантролю і кіраўніцтва справай набору курсантаў і тым самым парушыў прамое ўказанне ЦК ВКП(б) і СНК СССР аб уцягненні ў лік курсантаў па падрыхтоўцы тэхнічных кадраў значнай колькасці жанчын.

ЦК КП(б)Б прапануе НКЗему праверыць склад курсаў па падрыхтоўцы тэхнічных кадраў па ўсіх раёнах і МТС і забяспечыць у складзе курсаў 30—50 проц. жанчын-калгасніц.

Абавязаць РК партыі аказваць усямерную дапамогу ў гэтай справе НКЗему, папярэдзіўшы, што за адсутнасць работы яны будуць прыцягвацца да найстражэйшай партыйнай адказнасці.

ЦК КП(б)Б абавязвае сельгасаддзел устанавіць сістэматычны нагляд за выкананнем Наркамземам і райкомамі партыі гэтай пастановы.

Указаць усім РК і ГК КП(б)Б, што яны павінны ўлічыць данае рашэнне ЦК і неадкладна перабудаваць сваю работу ў справе вылучэння жанчын-калгасніц на кіруючую работу, у дэкадны тэрмін распрацаваўшы канкрэтныя мерапрыемствы па практычнаму правядзенню ў жыццё ў калгасах пункту статута сельгасарцелі аб уцягненні жанчын у калгасную вытворчасць і вылучэнні вопытных, здольных жанчын на кіруючую калгасную работу.

У прыватнасці ЦК КП(б)Б абавязвае сакратароў РК у выпадку ўзнікнення неабходнасці замены ці перасоўкі старшынь калгасаў ці брыгадзіраў вылучаць на гэту работу здольных, вопытных жанчын, узгадніўшы перасоўку старшынь калгасаў з НКЗемам БССР і сельгасаддзелам ЦК КП(б)Б.

Даручыць сельгасаддзелу ЦК КП(б)Б праверыць стан работы па правядзенню ў жыццё статута сельгасарцелі аб жанчыне ў калгасах Рагачоўскага, Клімавіцкага, Веткаўскага і Касцюковіцкага раёнаў, з пастаноўкай рэзультатаў на бюро ЦК КП(б)Б.

ЦК лічыць зусім недастатковым удзел комсамола ў падборы і вылучэнні жаночых маладзёжных кадраў як на кіруючую работу ў калгасах, так, асабліва, на ўсякага роду курсы па падрыхтоўцы кадраў, у прыватнасці трактарныя курсы і курсы камбайнераў.

ЦК абавязвае ЦК ЛКСМБ прыняць усе неабходныя меры па ўзмацненню ўвагі ўсіх райкомаў комсамола справе камплектавання курсаў за лік жаночай моладзі.

ЦК ЛКСМБ павінен паставіць сваёй задачай зфармаваць у 1936 годзе не менш 10—15 маладзёжных жаночых трактарных брыгад.

ЦК даручае аддзелу друку арганізаваць асвятленне ў цэнтральных і раённых газетах пытанняў, звязаных з выкананнем калгасамі статута сельгасарцелі аб уцягненні жанчын у калгасную вытворчасць і вылучэнні іх на кіруючую работу. У бліжэйшую дэкаду даць рад заметак аб вылучэнні жанчын-калгасніц па калгасах Рагачоўскага, Клімавіцкага, Веткаўскага, Касцюковіцкага раёнаў, а таксама аб ходзе падбору арганізацыі і работы курсаў трактарыстаў, камбайнераў, ільноперабільшчыкаў і інш.

ЦК абавязвае Народны камісарыят аховы здароўя і Наркомасветы неадкладна-ж прыступіць да распрацоўкі мерапрыемстваў па разгортванню і абсталяванню на 1936 г. дзіцячых ясляў, пляцовак, дзетсадоў і паляпшэнню работы ўжо існуючай сеткі. К 25 сакавіка прадставіць у ЦК увесь матэрыял па гэтых пытаннях.

ЦК абавязвае ўсе РК КП(б)Б мабілізаваць калгасную грамадскасць вакол пытанняў ясельнай справы і абслугоўвання падросткаў, заваастрыўшы асаблівую ўвагу на падборы кіраўнікоў дзіцячымі ўстановамі.

Сельгасаддзелу ЦК у далейшым сістэматычна правяраць стан работы па вылучэнню жанчын-калгасніц, з пастаноўкай вынікаў на бюро ЦК. У прыватнасці, лічыць неабходным накіраваць на кіруючую работу ў НКЗем групу правераных работнікаў з жанчын.

Соўгандальаддзелу ЦК па сваёй лініі правесці дадаткова праверку становішча вылучэння жанчын па лініі нізавога совецкага апарата.

Перадавікі жывёлагадоўлі ў Менску

У Менск з'ехаліся перадавікі соцыялістычнай жывёлагадоўлі. Учора да 6-ці гадзін зарэгістравалася 606 дэлегатаў — лепшыя даяркі, свінаркі, конюхі, цялятніцы, аўчары, трусаводы, загадчыкі ферм, старшыні передавых калгасаў. Вячэрнімі паяздамі прыехала яшчэ звыш 100 чалавек.

Сярод перадавікоў жывёлагадоўлі вызначаюцца калгасныя і соўгасныя конюхі, якія дабіліся рэкордных поспехаў. Тав. **Ракіцкі Аляксандр** — конюх калгаса **«1-га мая»**, Чавускага раёна, вырасціў ад 18 конематак 18 жарабят. Усе конематкі злучаны. У буйнейшым калгасе **«Праўда»**, Крупскага раёна, ёсць 100 конематак. Конюх калгаса тав. **Жахрэй Антон Антонавіч** у 1935 годзе выгадаваў ад гэтых конематак 92 жарабят.

Добрыя паказальнікі маюць конюхі тав. **Тамашоў Барыс**, з калгаса імя **Чарвякова**, Віцебскага раёна, тав. **Партной** — калгас **імя Варашылава**, Веткаўскага раёна, тав. **Далецкі Грыгоры** — соўгас **«Барацьбіт»**, Крычаўскага раёна, тав. **Уткін Міхаіл** — соўгас **«Брылёва»**, Гомельскага раёна і інш. Яны вырасцілі жарабят ад усіх конематак, не дапусціўшы ніводнага выпадку адыходу.

Самым маладзейшым конюхам сярод дэлегатаў з'яўляецца комсамолец **Журко Рыгор** з калгаса **«Палітаддзелец»**, Бешанковіцкага раёна. Яму толькі 17 год. Тав. Журко выгадаваў ў 1935 годзе 13 жарабят.

Ганаровае месца сярод конюхаў займае жанчына-конюх з конесоўгаса **№ 90** тав. **Сурганава Домна**. Яна вырасціла 12 жарабят ад 12 конематак.

З Гомельскага раёна прыехала даярка з калгаса **«Чырвоны працаўнік»** тав. **Галушкіна**, якая надаіла па 2.421 літру малака ад кожнай каровы. Даярка **Конусава Ксеня з калгаса «Чырвоны фронт»**, Магілеўскага раёна, дабілася ў мінулым годзе ўдою ад сваіх 10 кароў па 2.288 літраў.

Вялікія поспехі маюць калгасы па развіццю аўцагадоўлі. Старшыня калгаса «Прыют», Шклоўскага раёна тав. **Аладдзеў Нікалай** дабіўся таго, што ад 100 аўцаматак вырашчана 195 ягнят. Загадчык аўцагадоўчай фермы калгаса **«Ленінскі шлях»**, Сенненскага раёна, тав. **Бараноўскі Рыгор** выгадаваў ад 20 аўцаматак 57 ягнят.

Свінарка калгаса імя **Фрунзе**, Шклоўскага раёна, тав. **Кадушкіна Матрона** атрымала ад кожнай свінаматкі 21 дзелавое парася і 57,6 пуда мяса ад прыплоду.

***

Прыехалі ў Менск удзельнікі ўсесаюзнай нарады перадавікоў жывёлагадоўлі — ордэнаносцы тт. **Каўдзерка, Белая, Шынкароў, Маскалёва, Ляшчыліна, Камай, Рыняк, Дашук, Жукоўскі, Пятровічаў, Гуцава** і інш. Ордэнаносцы расказваюць дэлегатам усебеларускай нарады свае ўражанні аб Маскве і правадыру народаў таварышу **Сталіне**.

З сакавіка дэлегаты наведалі беларускі тэатр рабочай моладзі, дзе глядзелі п'есу «Арыстакраты».

Учора ўсе дэлегаты глядзелі п'есу «Платон Крэчэт» у БДТ-1.

Самыя маладыя ўдзельнікі ўсебеларускай нарады перадавікоў жывёлагадоўлі тт. ЖУРКО ГРЫГОРЫ — конюх калгаса «Палітаддзелец» Бешанковіцкага раёна, і РАЧЫЦКІ РАМАН — брыгадзір малочнай брыгады соўгаса імя Варашылава, Бялыніцкага раёна. Ім толькі па 17 год, абодва комсамольцы.

Тав. Рачыцкі Раман (справа) у 1935 годзе вырасціў ад 40 свінаматак па 22 дзелавых парасят на кожную. Ад прыплоду кожнай свінаматкі соўгас атрымаў па 72 пуды мяса. Наркомсоўгасаў СССР прэміраваў тав. Рачыцкага грашыма ў суме 250 рублёў.

Тав. Журко Грыгоры (злева) выгадаваў у мінулым годзе 13 жарабят. Жарабяты яго гадоўлі вышэй сярэдняй упітанасці. На канюшні ён працуе два гады. Кожны год за ўдарную работу атрымлівае прэміі. На апошнім раённым злёце стаханаўцаў т. Журко прэміраван чатырохрадным гармонікам.

Фото КАПЛІНСКАГА.

ПРЫВІТАННЕ ТЭЛЬМАНУ—ВЯЗНЮ ФАШЫЗМА!

ТРЫ ГАДЫ Ў ФАШЫСЦКІМ ЗАСЦЕНКУ

30 тысяч барацьбітоў супроць фашызма, якія пакутавалі ў турмах Іспаніі, вызвалены магутным рухам антыфашысцкага народнага фронта. Вызваленне іспанскіх рэвалюцыянераў, якіх рэакцыя хацела зажыва пахаваць у сваіх засценках, амаль супала з трохгоддзем таго дня, калі палкі барацьбіт за справу рабочага класа тав. Эрнст Тэльман папаў у рукі фашысцкіх катаў. Прыклад іспанскіх антыфашыстаў узбудзіць рабочыя масы і чэсных людзей усяго свету з яшчэ большай палкасцю змагацца за вызваленне моабіцкага вязня, якога фашысты катуюць за тое, што ён усё сваё жыццё аддаў барацьбе за вызваленне працоўных.

Каб перамагчы фашызм, трэба стварыць адзіны фронт рабочага класа. Незадоўга да свайго арышту, 22 студзеня 1933 г., калі фашысты арганізавалі ў Берліне правакацыйную дэманстрацыю перад будынкам ЦК германскай компартыі, Тэльман заклікаў рабочых да адзінства, перасцерагаючы супроць небяспекі фашысцкай дыктатуры:

— Я заклікаю, — гаварыў ён, — усіх соцыял-дэмакратычных рабочых змагацца плячом к плячу з намі, комуністамі. Мы звяртаемся да вас чэсна, па-брацку, з прапановай заключыць адзіны фронт. Мы шчыра і па-таварыску працягваем вам руку. Мы ні на мінуту не забываем, што вы пакутуеце таксама, як і ўсе рабочыя Германіі...

Калі я ўспамінаю аб гэтым, мне здаецца, што гэта было ўчора.

Я прысутнічаў на пасяджэнні рэйхстага раніцой у дзень падпалу. У гэты-ж дзень я выступаў на апошнім легальным сходзе фабзаўкомаў Берліна і гаварыў аб неабходнасці стварэння адзінага фронта супроць панаваўшага фашысцкага тэрору. Акружаны паліцэйскімі, я зноў паўтарыў прапанову, зробленую ЦК компартыі соцыял-дэмакратычнай партыі і профсаюзаў аб адзінстве дзеянняў. Я паведаміў сходу, што мы зноў звярнуліся да соцыял-дэмакратычных дэпутатаў з прапановай разам змагацца супроць фашызма і што яны зноў адхілілі гэту прапанову.

Скончыўшы прамову, я пакінуў сход; адзін таварыш адвёз мяне на матацыкле да Тэльмана, якому я расказаў аб усім, што адбылося на працягу дня. Тав. Тэльман настойваў на тым, каб [illegible] клалі ўсе намаганні [illegible] лення пралетарскага [illegible] дзеяння. Ён зноў указаў [illegible] фашысты стануць у [illegible] меры прыбягаць [illegible] каб ізаляваць комуністаў [illegible] шыць рабочы рух.

Мы развіталіся з [illegible] позна ноччу. Трамвай [illegible] і нам прышлося накіравацца [illegible] цэнтра горада на [illegible] шофер расказаў нам [illegible] рэйхстага. Праз [illegible] паявіліся экстраныя [illegible] ты з крычашчымі [illegible] «Комуністы падпалілі [illegible]». Правакацыя, супроць [illegible] сцерагаў тав. Тэльман, [illegible] быўшымся фактам.

Пачалася траўля комуністаў, [illegible] чаліся арышты і забойствы рэвалюцыйных рабочых. Былі [illegible] велізарнейшыя сумы [illegible] кіраўнікоў компартыі.

З сакавіка да нас дайшла [illegible]: Тэльман папаў у рукі фашысцкіх катаў!

З таго часу прайшло [illegible]. Тры гады сядзіць у турме [illegible] правадыр германскага рабочага класа. Яго катуюць, [illegible] буючы зламаць яго [illegible] старык—бацька Тэльмана [illegible] не далі магчымасці [illegible] на пахаванні.

Цэлая армія агентаў [illegible] каў тайнай паліцыі, [illegible] суддзяў на працягу 3 [illegible] раецца сабраць «матэрыял» [illegible] інсцэніроўкі працэса [illegible] Тэльмана. Але фашысты [illegible] гэтага працэса. Яны [illegible] Тэльман, як у свой [illegible] раў, выступіць у ролі [illegible] цы. Фашысты трымаюць [illegible] суда ў якасці заложніка, [illegible] дзяюцца, што свет [illegible] мана.

Трэба сарваць гэты [illegible] разлікі фашызма.

16 красавіка гэтага [illegible] дыру германскага рабочага класа Эрнсту Тэльману споўніцца [illegible] год. У гэты дзень мільёны [illegible] ва ўсіх краінах будуць [illegible] ваць безагаворачнага, [illegible] вызвалення Тэльмана [illegible] вязняў германскага фашызма.

Мільённыя масы ўстануць на абарону Тэльмана і дабьюцца яго вызвалення! («Правда»).

В. Флорын

Усебеларуская нарада перадавікоў соцыялістычнай жывёлагадоўлі адкрываецца сёння, у 6 гадзін вечара, у зале пасяджэнняў Дома ўрада.

Члены і кандыдаты ЦК КП(б)Б і члены ўрада праходзяць па сваіх мандатах, астатнім уваход па спецыяльных запрашальных білетах.

Гутарка тав. СТАЛІНА з старшынёй амерыканскага газетнага аб'яднання „Скрыпс-говард ньюспейперс" п. Рой ГОВАРДАМ 1-га сакавіка 1936 года

ГОВАРД: Якія будуць, па-вашаму, вынікі апошніх падзей у Японіі для становішча на Далёкім Усходзе?

СТАЛІН: Пакуль трудна сказаць. Для гэтага ёсць занадта мала матэрыялаў. Карціна недастаткова ясная.

ГОВАРД: Якая будзе пазіцыя Савецкага Саюза ў выпадку, калі Японія адважыцца на сур'ёзны наступ супроць Мангольскай Народнай Рэспублікі?

СТАЛІН: У выпадку, калі Японія адважыцца напасці на Мангольскую Народную Рэспубліку, робячы замах на яе незалежнасць, нам прыдзецца дапамагчы Мангольскай Народнай Рэспубліцы. Намеснік Літвінава Стаманякоў ужо заявіў аб гэтым японскаму паслу ў Маскве, указаўшы на нязменна дружныя адносіны, якія СССР падтрымлівае з МНР з 1921 года. Мы дапаможам МНР таксама, як мы дапамаглі ёй у 1921 годзе.

ГОВАРД: Ці прывядзе, такім чынам, японская спроба захапіць Улан-Батар да пазітыўнай акцыі СССР?

СТАЛІН: Так, прывядзе.

ГОВАРД: Ці развілі японцы за апошнія некалькі дзён якую-небудзь такую актыўнасць у раёне граніцы МНР, якая (актыўнасць) была-б палічана ў СССР, як агрэсіўная?

СТАЛІН: Японцы, здаецца, працягваюць накапліваць войскі ля граніцы МНР, але якіх-небудзь новых спроб да пагранічных сутычак пакуль не заўважаецца.

ГОВАРД: Савецкі Саюз апасаецца, што Германія і Польшча маюць супроць яго агрэсіўныя намеры і падрыхтоўваюць ваеннае супрацоўніцтва, якое павінна дапамагчы рэалізаваць гэтыя намеры. Між тым Польшча заявіла аб сваім нежаданні дазволіць любым іншаземным войскам скарыстаць яе тэрыторыю, як базу для аперацый супроць трэцяй дзяржавы. Як у СССР уяўляюць сабе напад з боку Германіі? З якіх пазіцый, у якім напрамку могуць дзейнічаць германскія войскі?

СТАЛІН: Гісторыя гаворыць, што калі якая-небудзь дзяржава хоча ваяваць з другой дзяржавай, хаця-б не суседняй, то яна пачынае шукаць граніцы, праз якія яна магла-б дабрацца да граніц дзяржавы, на якую яна хоча напасці. Звычайна агрэсіўная дзяржава такія граніцы знаходзіць. Яна іх знаходзіць або пры дапамозе сілы, як гэта мела месца ў 1914 годзе, калі Германія ўварвалася ў Бельгію, каб ударыць па Францыі, або яна бярэ такую граніцу «ў крэдыт», як гэта зрабіла Германія ў адносінах Латвіі, скажам, у 1918 годзе, прабуючы праз яе прарвацца к Ленінграду. Я не ведаю, якія іменна граніцы можа прыстасаваць для сваіх мэт Германія, але думаю, што ахвотнікі даць ёй граніцу «ў крэдыт» могуць знайсціся.

ГОВАРД: Ва ўсім свеце гавораць аб вайне. Калі сапраўды вайна немінуча, то калі, містэр Сталін, яна, па-вашаму, разразіцца?

СТАЛІН: Гэта немагчыма прадказаць. Вайна можа ўспыхнуць нечакана. Цяпер войны не аб'яўляюцца. Яны проста пачынаюцца. Але, з другога боку, я лічу, што пазіцыі прыхільнікаў міру ўмацоўваюцца. Прыхільнікі міру могуць працаваць адкрыта, яны апіраюцца на магутнасць грамадскай думкі, у іх распараджэнні такія інструменты, як напрыклад, Ліга нацый. У гэтым плюс для прыяцеляў міру. Іх сіла ў тым, што іх дзейнасць супроць вайны апіраецца на волю шырокіх народных мас. На ўсім свеце няма народа, які хацеў-бы вайны. Што датычыць ворагаў міру, то яны вымушаны працаваць тайна. У гэтым мінус ворагаў міру. Аднак, не выключана, што іменна ў сілу гэтага яны могуць адважыцца на ваенную авантуру, як на акт роспачы.

Адным з навейшых поспехаў справы прыхільнікаў міру з'яўляецца ратыфікацыя франка-савецкага пакту ўзаемадапамогі французскай палатай дэпутатаў. Гэты пакт з'яўляецца пэўнай перашкодай для ворагаў міру.

ГОВАРД: Калі ўспыхне вайна, то ў якой частцы свету яна можа разразіцца раней? Дзе навальнічныя хмары вайны больш за ўсё згусціліся — на Ўсходзе ці на Захадзе?

СТАЛІН: Ёсць, па-мойму, два ачагі ваеннай небяспекі. Першы ачаг знаходзіцца на Далёкім Усходзе, у зоне Японіі. Я маю на ўвазе неаднаразовыя заявы японскіх ваенных з пагрозамі па адрасу другіх дзяржаў. Другі ачаг знаходзіцца ў зоне Германіі. Трудна сказаць, які ачаг з'яўляецца найбольш пагражаючым, але абодва яны існуюць і дзейнічаюць. У параўнанні з гэтымі двума асноўнымі ачагамі ваеннай небяспекі італа-абісінская вайна з'яўляецца эпізодам. Пакуль найбольшую актыўнасць праяўляе далёка-ўсходні ачаг небяспекі. Магчыма, аднак, што цэнтр гэтай небяспекі перамесціцца ў Еўропу. Аб гэтым гаворыць хоць-бы нядаўняе інтэрв'ю п. Гітлера, данае ім адной французскай газеце. У гэтым інтэрв'ю Гітлер як-быццам спрабуе гаварыць міралюбівыя рэчы, але гэта сваё «міралюбства» ён так густа перасыпае пагрозамі ў адносінах да Францыі і Савецкага Саюза, што ад «міралюбства» нічога не астаецца. Як бачыце, нават тады, калі п. Гітлер хоча гаварыць аб міры, ён не можа абысціся без пагроз. Гэта сімптом.

ГОВАРД: У чым, па-вашаму, заключаецца асноўная прычына сучаснай ваеннай небяспекі?

СТАЛІН: У капіталізме.

ГОВАРД: У якіх іменна праяўленнях капіталізма?

СТАЛІН: У яго імперыялістычных захватніцкіх праяўленнях.

Вы памятаеце, як узнікла першая сусветная вайна. Яна ўзнікла з жадання перадзяліць свет. Цяпер тая-ж падаплёка. Ёсць капіталістычныя дзяржавы, якія лічаць сябе абдзеленымі пры папярэднім перадзеле сфер уплыву, тэрыторый, крыніц сыравіны, рынкаў і т. д. і якія хацелі-б зноў перадзяліць іх у сваю карысць. Капіталізм у яго імперыялістычнай фазе — такая сістэма, якая лічыць вайну законным метадам вырашэння міжнародных супярэчнасцей, метадам законным калі не юрыдычна, то па сутнасці.

ГОВАРД: Ці не лічыце вы, што і ў капіталістычных краінах можа існаваць абгрунтаванае апасенне, як-бы Савецкі Саюз не рашыў сілай навязаць свае палітычныя тэорыі іншым народам?

СТАЛІН: Для падобных апасенняў няма ніякіх падстаў. Калі вы думаеце, што савецкія людзі хочуць самі, ды яшчэ сілай, змяніць твар акружаючых дзяржаў, то вы жорстка заблуджаецеся. Савецкія людзі, вядома, хочуць, каб твар акружаючых дзяржаў змяніўся, але гэта справа саміх акружаючых дзяржаў. Я не бачу, якую небяспеку могуць бачыць у ідэях савецкіх людзей акружаючыя дзяржавы, калі гэтыя дзяржавы сапраўды цвёрда сядзяць у сядле.

ГОВАРД: Ці азначае гэта ваша заява, што Савецкі Саюз у якой-небудзь меры пакінуў свае планы і намеры зрабіць сусветную рэвалюцыю?

СТАЛІН: Такіх планаў і намераў у нас ніколі не было.

ГОВАРД: Мне здаецца, містэр Сталін, што ва ўсім свеце на працягу доўгага часу стваралася іншае ўражанне.

СТАЛІН: Гэта з'яўляецца пладом непаразумення.

ГОВАРД: Трагічным непаразуменнем?

СТАЛІН: Не, камічным. Ці бадай, трагікамічным.

Бачыце, мы, марксісты, лічым, што рэвалюцыя адбудзецца і ў іншых краінах, але адбудзецца яна толькі тады, калі гэта знойдуць магчымым ці патрэбным рэвалюцыянеры гэтых краін. Экспарт рэвалюцыі — гэта бязглуздзіца. Кожная краіна, калі яна гэтага захоча, сама зробіць сваю рэвалюцыю, а калі не захоча, то рэвалюцыі не будзе. Вось, напрыклад, наша краіна захацела зрабіць рэвалюцыю і зрабіла яе, і цяпер мы будуем новае бяскласавае грамадства. Але сцвярджаць, быццам мы хочам зрабіць рэвалюцыю ў іншых краінах, умешваючыся ў іх жыццё, гэта значыць гаварыць тое, чаго няма і чаго мы ніколі не прапаведвалі.

ГОВАРД: У момант устанаўлення дыпламатычных адносін паміж СССР і ЗША прэзідэнт Рузвельт і п. Літвінаў абмяняліся тоеснымі нотамі па пытанню аб прапагандзе. У п. 4 пісьма п. Літвінава прэзідэнту Рузвельту гаварылася, што савецкі ўрад абавязваецца «не дапускаць стварэння ці прабывання на сваёй тэрыторыі якіх-небудзь арганізацый ці груп і прымаць на сваёй тэрыторыі папераджальныя меры супроць дзейнасці якіх-небудзь арганізацый ці груп або прадстаўнікоў ці службовых асоб якіх-небудзь арганізацый ці груп у адносінах Злучаных Штатаў у цэлым, ці якой-небудзь іх часткі, іх тэрыторыі ці ўладанняў, маючых на мэце звяржэнне ці падрыхтоўку звяржэння або змяненне сілай палітычнага ці соцыяльнага ладу».

Я прашу вас, містэр Сталін, растлумачыць мне, чаму п. Літвінаў падпісаў гэта пісьмо, калі выкананне абавязацельстваў па гэтаму пункту несумяшчальна з жаданнямі Савецкага Саюза ці па-за яго ўладай?

СТАЛІН: Выкананне абавязацельстваў па пункту, які вы працытавалі, у нашай уладзе, мы гэтыя абавязацельствы выконвалі і будзем выконваць.

Па нашай канстытуцыі палітычныя эмігранты маюць права пражываць на нашай тэрыторыі. Мы ім прадастаўляем права ўбежышча так-жа сама, як і ЗША даюць права ўбежышча палітычным эмігрантам. Зусім відавочна, што калі Літвінаў падпісваў гэта пісьмо, ён выходзіў з таго, што абавязацельствы, якія ў ім змяшчаюцца, маюць узаемны характар. Ці лічыце вы, містэр Говард, супярэчачым пагадненню Рузвельт—Літвінаў, калі на тэрыторыі ЗША знаходзяцца рускія белагвардзейскія эмігранты, якія вядуць прапаганду супроць саветаў і ў карысць капіталізма, якія карыстаюцца матэрыяльным падтрыманнем амерыканскіх грамадзян і часамі прадстаўляюць сабою групы тэрарыстаў? Відавочна, гэтыя эмігранты карыстаюцца правам убежышча, якое ёсць і ў ЗША. Што датычыць нас, то мы ніколі не пацярпелі-б на сваёй тэрыторыі ні аднаго тэрарыста, супроць каго-б ён ні замышляў свае злачынствы. Як відаць, у ЗША права ўбежышча тлумачыцца больш расшырана, чым у нашай краіне. Што-ж, мы не ў прэтэнзіі.

Вы мне, можа быць, запярэчыце, што мы спачуваем гэтым палітычным эмігрантам, якія прыбываюць на нашу тэрыторыю. Але хіба няма амерыканскіх грамадзян, якія спачуваюць белагвардзейскім эмігрантам, якія вядуць прапаганду за капіталізм і супроць саветаў? Стала быць, аб чым-жа гутарка? Гутарка ідзе аб тым, каб не дапамагаць гэтым асобам, не фінансаваць іх дзейнасць. Гутарка ідзе аб тым, каб службовыя асобы абодвух краін не ўмешваліся ва ўнутранае жыццё другой краіны. Нашы службовыя асобы чэсна выконваюць гэта абавязацельства. Калі хто-небудзь з іх правініўся, няхай нам скажуць.

Калі зайсці занадта далёка і патрабаваць высылкі ўсіх белагвардзейскіх эмігрантаў з ЗША, то гэта было-б пасяганнем на права ўбежышча, агалошанае і ў ЗША, і ў СССР. Тут трэба прызнаць вядомы разумны прэдзел для патрабаванняў і контр-патрабаванняў. Літвінаў падпісаў сваё пісьмо прэзідэнту Рузвельту не ў якасці прыватнай асобы, а ў якасці прадстаўніка дзяржавы, так-жа сама, як гэта зрабіў і прэзідэнт Рузвельт. Іх пагадненне з'яўляецца пагадненнем паміж двума дзяржавамі. Падпісваючы гэта пагадненне, і Літвінаў і прэзідэнт Рузвельт, як прадстаўнікі двух дзяржаў, мелі на ўвазе дзейнасць агентаў сваёй дзяржавы, якія не павінны і не будуць умешвацца ва ўнутраныя справы другога боку. Агалошанае ў абодвух краінах права ўбежышча не магло быць закранута гэтым пагадненнем. У гэтых рамках трэба тлумачыць пагадненне Рузвельт—Літвінаў, як пагадненне прадстаўнікоў двух дзяржаў.

ГОВАРД: Але хіба амерыканскія дэлегаты Броудэр і Дарсі не заклікалі на VII кангрэсе Комуністычнага Інтэрнацыянала, які адбыўся ў мінулым годзе ў Маскве, да насільнага звяржэння амерыканскага ўрада?

СТАЛІН: Прызнаюся, што не памятаю прамоў тт. Броудэра і Дарсі, не памятаю нават, аб чым яны гаварылі. Магчыма, што яны гаварылі што-небудзь у гэтым родзе. Але не савецкія людзі стварылі амерыканскую комуністычную партыю. Яна створана амерыканцамі. Яна існуе ў ЗША легальна, яна выстаўляе сваіх кандыдатаў на выбарах, уключаючы і прэзідэнцкія. Калі тт. Броудэр і Дарсі выступілі аднойчы ў Маскве з прамовай, то ў сябе дома, у ЗША, яны выступалі з падобнымі і нават напэўна больш рашучымі прамовамі сотні раз. Амерыканскія-ж комуністы маюць магчымасць свабодна прапаведваць свае ідэі. Зусім няправільна было-б лічыць савецкі ўрад адказным за дзейнасць амерыканскіх комуністаў.

ГОВАРД: Так, але на гэты раз гутарка ідзе аб дзейнасці амерыканскіх комуністаў, меўшай месца на савецкай тэрыторыі, у парушэнне п. 4 пагаднення Рузвельт—Літвінаў.

СТАЛІН: Што прадстаўляе сабой дзейнасць комуністычнай партыі, у чым яна можа праяўляцца? Дзейнасць гэта заключаецца звычайна ў арганізацыі рабочых мас, у арганізацыі мітынгаў, дэманстрацый, забастовак і т. д. Зусім зразумела, што ўсяго гэтага амерыканскія комуністы не могуць прарабіць на савецкай тэрыторыі. У нас, у СССР, няма амерыканскіх рабочых.

ГОВАРД: Ці магу я зразумець вашу заяву так, што можа быць знойдзена такое растлумачэнне ўзаемных абавязацельстваў, пры якім добрыя адносіны паміж нашымі краінамі былі-б абаронены і прадоўжаны?

СТАЛІН: Так, безумоўна.

ГОВАРД: Вы прызнаеце, што комуністычнае грамадства ў СССР яшчэ не пабудавана. Пабудован дзяржаўны соцыялізм. Фашызм у Італіі і нацыянал-соцыялізм у Германіі сцвярджаюць, што імі дасягнуты падобныя рэзультаты. Ці не з'яўляецца агульнай рысай для ўсіх названых дзяржаў парушэнне свабоды асобы і іншыя лішэнні ў інтарэсах дзяржавы?

СТАЛІН: Выраз «дзяржаўны соцыялізм» — не дакладны. Пад гэтым тэрмінам многія разумеюць такі парадак, пры якім пэўная частка багаццяў, часамі даволі значная, пераходзіць у рукі дзяржавы ці пад яе кантроль, тым часам як у велізарнай большасці выпадкаў уласнасць на заводы, фабрыкі, зямлю астаецца ў руках прыватных асоб. Так многія разумеюць «дзяржаўны соцыялізм». Часамі за гэтым тэрмінам захоўваецца парадак, пры якім капіталістычная дзяржава, у інтарэсах падрыхтоўкі ці вядзення вайны, бярэ на сваё ўтрыманне некаторую колькасць прыватных прадпрыемстваў. Грамадства, якое мы пабудавалі, ніяк не можа быць названа «дзяржаўным соцыялізмам». Наша савецкае грамадства з'яўляецца соцыялістычным, бо прыватная ўласнасць на фабрыкі, заводы, зямлю, банкі, транспартныя сродкі ў нас скасавана і заменена ўласнасцю грамадскай. Тая грамадская арганізацыя, якую мы стварылі, можа быць названа арганізацыяй савецкай, соцыялістычнай, яшчэ не ў поўнай меры дабудаванай, але ў корані сваім соцыялістычнай арганізацыяй грамадства.

Асновай гэтага грамадства з'яўляецца грамадская ўласнасць: дзяржаўная, г. зн. усенародная, а таксама кааператыўна-калгасная ўласнасць. Ні італьянскі фашызм, ні германскі нацыянал-«соцыялізм» нічога агульнага з такім грамадствам не маюць. Перш за ўсё таму, што прыватная ўласнасць на фабрыкі і заводы, на зямлю, банкі, транспарт і т. д. засталася там някранутай, і таму капіталізм астаецца ў Германіі і Італіі ва ўсёй сіле.

Так, вы правы, мы яшчэ не пабудавалі комуністычнага грамадства. Пабудаваць такое грамадства не так-то лёгка. Розніца паміж грамадствам соцыялістычным і комуністычным вам, мабыць, вядома. У соцыялістычным грамадстве яшчэ ёсць некаторая маёмасная няроўнасць. Але ў соцыялістычным грамадстве ўжо няма беспрацоўя, ужо няма эксплаатацыі, ужо няма прыгнечання нацыянальнасцей. У соцыялістычным грамадстве кожны абавязан працаваць, хоць і атрымлівае за сваю працу яшчэ не адпаведна сваім патрэбнасцям, а адпаведна колькасці і якасці ўкладзенай працы. Таму, яшчэ існуе заработная плата, прытым няроўная, дыферэнцыяваная. Толькі тады, калі ўдасца стварыць такі парадак, пры якім людзі атрымаюць ад грамадства за сваю працу не па колькасці і якасці працы, а адпаведна іх патрэбнасцям, можна будзе сказаць, што мы пабудавалі комуністычнае грамадства.

Вы гаворыце аб тым, што для таго, каб пабудаваць наша соцыялістычнае грамадства, мы афяравалі асабістай свабодай і цярпелі лішэнні. У вашым пытанні мільгае думка, што соцыялістычнае грамадства адмаўляе асабістую свабоду. Гэта няверна. Вядома, для таго, каб пабудаваць што-небудзь новае, прыходзіцца наганяць эканомію, накапляць сродкі, скарачаць часова свае патрэбнасці, пазычаць у другіх. Калі хочаш пабудаваць новы дом, то копіш грошы, часова ўрэзваеш свае патрэбнасці, інакш дома можаш і не пабудаваць.

Гэта падаўна справядліва, калі гутарка ідзе аб тым, каб пабудаваць цэлае новае чалавечае грамадства. Прыходзілася часова ўрэзваць некаторыя патрэбнасці, накапляць адпаведныя сродкі, напружваць сілы. Мы так іменна і паступілі і пабудавалі соцыялістычнае грамадства.

Але гэта грамадства мы пабудавалі не для ўшчамлення асабістай свабоды, а для таго, каб чалавечая асоба адчувала сябе сапраўды свабоднай. Мы пабудавалі яго дзеля сапраўднай асабістай свабоды, свабоды без двукоссяў. Мне трудна ўявіць сабе, якая можа быць «асабістая свабода» ў беспрацоўнага, які ходзіць галодным і не знаходзіць прымянення сваёй працы. Сапраўдная свабода ёсць толькі там, дзе знішчана эксплаатацыя, дзе няма прыгнечання адных людзей другімі, дзе няма беспрацоўя і жабрацтва, дзе чалавек не дрыжыць за тое, што заўтра можа страціць работу, жыллё, хлеб. Толькі ў такім грамадстве магчыма сапраўдная, а не папяровая, асабістая і ўсякая іншая свабода.

ГОВАРД: Ці лічыце вы сумяшчальным паралельнае развіццё амерыканскай дэмакратыі і савецкай сістэмы?

СТАЛІН: Амерыканская дэмакратыя і савецкая сістэма могуць мірна суіснаваць і спаборнічаць. Але адна не можа развіцца ў другую. Савецкая сістэма не перарасце ў амерыканскую дэмакратыю і наадварот. Мы можам мірна суіснаваць, калі не будзем прыдзірацца адзін к другому па ўсякіх дробязях.

ГОВАРД: У СССР распрацоўваецца новая канстытуцыя, якая прадугледжвае новую выбарчую сістэму. У якой меры гэта новая сістэма можа змяніць становішча ў СССР, паколькі на выбарах па-ранейшаму будзе выступаць толькі адна партыя?

СТАЛІН: Мы прымем нашу новую канстытуцыю мабыць у канцы гэтага года. Камісія па выпрацоўцы канстытуцыі працуе і павінна будзе хутка сваю работу закончыць. Як ужо было аб'яўлена, па новай канстытуцыі выбары будуць усеагульнымі, роўнымі, прамымі і тайнымі. Вас прыводзіць у замяшанне, што на гэтых выбарах будзе выступаць толькі адна партыя. Вы не бачыце, якая можа быць у гэтых умовах выбарчая барацьба. Відавочна, выбарчыя спісы на выбарах будзе выстаўляць не толькі комуністычная партыя, але і рознастайныя грамадскія беспартыйныя арганізацыі. А такіх у нас сотні. У нас няма процістаўляючых сябе адна другой партый, так-жа сама як у нас няма процістаячых адзін другому класа капіталістаў і класа эксплаатуемых капіталістамі рабочых. Наша грамадства складаецца выключна з свабодных працаўнікоў горада і вёскі — рабочых, сялян, інтэлігенцыі. Кожная з гэтых праслоек можа мець свае спецыяльныя інтарэсы і адлюстроўваць іх праз маючыяся шматлікія грамадскія арганізацыі. Але паколькі няма класаў, паколькі грані паміж класамі сціраюцца, паколькі астаецца толькі некаторая, але не карэнная розніца паміж рознымі праслойкамі соцыялістычнага грамадства, не можа быць пажыўнай глебы для стварэння змагаючыхся паміж сабою партый. Дзе няма некалькіх класаў, не можа быць некалькіх партый, бо партыя ёсць частка класа.

Пры нацыянал-«соцыялізме» таксама існуе толькі адна партыя. Але з гэтай фашысцкай аднапартыйнай сістэмы нічога не выйдзе. Справа ў тым, што ў Германіі астаўся капіталізм, асталіся класы, класавая барацьба, якая ўсё роўна прарвецца наверх, у тым ліку і ў галіне барацьбы партый, якія прадстаўляюць процілеглыя класы, таксама, як прарвалася, скажам, у Іспаніі. У Італіі таксама існуе толькі адна — фашысцкая — партыя, але з тых-жа прычын і там з гэтага нічога не выйдзе.

Чаму нашы выбары будуць усеагульнымі? Таму, што ўсе грамадзяне, за выключэннем пазбаўленых выбарчых праў па суду, будуць мець права выбіраць і быць выбранымі.

Чаму нашы выбары будуць роўнымі? Таму, што ні розніца ў маёмасных адносінах (яшчэ часткова існуючая), ні расавая і нацыянальная прыналежнасць не будуць даваць ніякіх прывілей ці ўшчэрбу. Жанчыны будуць карыстацца актыўным і пасіўным выбарчым правам на роўных правах з мужчынамі. Нашы выбары будуць сапраўды роўнымі.

Чаму тайныя? А таму, што мы хочам даць савецкім людзям поўную свабоду галасаваць за тых, каго яны хочуць выбраць, каму яны давераць забеспячэнне сваіх інтарэсаў.

Чаму прамыя? Таму, што непасрэдныя выбары на месцах ва ўсе прадстаўнічыя ўстановы, аж да вярхоўных органаў, лепш забяспечваюць інтарэсы працоўных нашай неабдымнай краіны.

Вам здаецца, што не будзе выбарчай барацьбы. Але яна будзе, і я прадбачу вельмі ажыўленую выбарчую барацьбу. У нас нямала ўстаноў, якія працуюць дрэнна. Бывае, што той ці іншы мясцовы орган улады не ўмее задаволіць тыя ці іншыя з рознастайных і ўсё ўзрастаючых патрэбнасцей працоўных горада і вёскі. Пабудаваў ты ці не пабудаваў добрую школу? Ці палепшыў ты жыллёвыя ўмовы? Ці не бюракрат ты? Ці дапамог ты зрабіць нашу працу больш эфектыўнай, наша жыццё больш культурным? Такавы будуць крытэрыі, з якімі мільёны выбаршчыкаў будуць падыходзіць да кандыдатаў, адкідаючы няздатных, выкрэсліваючы іх са спісаў, вылучаючы лепшых і выстаўляючы іх кандыдатуры. Так, выбарчая барацьба будзе ажыўлёнай; яна будзе праходзіць вакол мноства астрэйшых пытанняў — галоўным чынам пытанняў практычных, якія маюць першаступеннае значэнне для народу. Наша новая выбарчая сістэма падцягне ўсе ўстановы і арганізацыі, прымусіць іх палепшыць сваю работу. Усеагульныя, роўныя, прамыя і тайныя выбары ў СССР будуць бізуном у руках насельніцтва супроць дрэнна працуючых органаў улады. Наша новая савецкая канстытуцыя будзе, па-мойму, самай дэмакратычнай канстытуцыяй з усіх існуючых у свеце.

Запісаў К. УМАНСКІ.

АБ ДАГАВОРАХ З КАЛГАСАМІ ДЛЯ ЛЕСАЗАГАТОВАК І СПЛАВУ

ПАСТАНОВА СОВЕТА НАРОДНЫХ КАМІСАРАЎ САЮЗА ССР

У развіццё пастановы СНК СССР ад 19 лістапада 1933 года «Аб дагаворах з калгасамі і сялянамі-аднаасобнікамі для лесазагатовак і сплаву», Совет Народных Камісараў Саюза ССР пастанаўляе:

1. У мэтах безумоўнага выканання ўстаноўленых заданняў па загатоўцы, вывазцы і сплаву драўніны і забеспячэння нармальнай круглагадавой работы механізаваных шляхоў лесатранспарту, павышэння прадукцыйнасці працы на аснове ўкаранення стаханаўскіх метадаў работы — абавязаць лесазагатоўчыя органы НКЛеса, лясныя органы НКШЗ і Саюзлеспрамцяж НКЦП ліквідаваць цякучасць рабочай сілы на лесазагатоўках.

Забараніць праўленням калгасаў адклікаць калгаснікаў, вылучаных для работы ў лесе, на якія-небудзь іншыя работы да поўнага выканання абавязацельстваў калгасаў па дагаворах, спыніўшы існуючую практыку замены адных калгаснікаў другімі.

Дазволіць калгаснікам, якія выканалі свае абавязацельствы па заключанаму дагавору, заставацца на рабоце ў лесе да канца зімняга сезона, абавязаўшы лесазагатоўчыя арганізацыі заключаць з кожным калгаснікам асобныя дагаворы з указаннем тэрмінаў і ўмоў работы, а праўленням калгасаў не чыніць перашкод калгаснікам у заключэнні такіх дагавораў.

Забараніць праўленням калгасаў перашкаджаць калгаснікам у пераходзе на пастаянную работу ў леспрамгасы і лестрангасы.

2. Абавязаць лесазагатоўчыя арганізацыі рабіць разлік з калгаснікамі за выкананне работы кожныя 15 дзён і дазволіць, пад адказнасць дырэктара леспрамгаса і лестрангаса, выдачу новаса і прыбываючым на лесазагатоўкі і сплаў калгаснікам да скапчэння 15-дзённага тэрміну ўказанага авансу ў межах 4—7-дзённага іх заработку.

3. Абавязаць лесазагатоўчыя арганізацыі ва ўсіх выпадках пераводу рабочых калгаса з аднаго віду работы на другі і з аднаго ўчастка па другі — поўнасцю залічваць па ўстаноўленых нормах усе фактычна праведзеныя работы ў лік выканання абавязацельстваў, прынятых па дагавору з калгасам.

4. Устанавіць, што аплата калгасам пені і няўстойкі за невыкананне дагавору ў тэрмін — не вызваляе калгас ад вылучэння членаў калгаса на лесазагатоўкі для поўнага выканання ўзятых на сябе дагаворных абавязацельстваў.

Старшыня Совета Народных Камісараў Саюза ССР В. МОЛАТАЎ.
Нам. кіраўніка спраў Совета Народных Камісараў Саюза ССР І. МЕЖЛАУК.

Масква, Крэмль.
3 сакавіка 1936 года.

ДВУХДЭКАДНІК ЛЕСАРАСПРАЦОВАК І ВЫВАЗАК

ВЫНІКІ ДЗЕСЯЦІ ДЗЁН

Даныя аб выніках першых дзесяці дзён стаханаўскага двухдэкадніка лесараспрацовак і вывазак паказваюць, што двухдэкаднік праходзіць зусім нездавальняюча. З 20 лютага па 1 сакавіка леспрамгасы БССР павінны былі вывезці па плану 1.685.700 кубаметраў лесу, вывезена-ж толькі 47,5 проц. гэтай колькасці.

Квартальны план выканан па лесараспрацоўках на 60 проц., па вывазках на 50 проц. Гэты 10-працэнтны разрыў паміж загатоўкамі і вывазкай азначае, што 564 тыс. кубаметраў загатоўленага лесу застрала на месцах распрацоўкі.

Чаму-ж леспрамгасы не вывезлі лес своечасова?

Узяць хоць-бы Смалявіцкі раён. У яго вельмі невялікі план лесавывазак. На ўчастку Барысаўскага леспрамгаса раён павінен вывезці 37 тыс. кубаметраў, па ўчастку Чэрвеньскага леспрамгаса — 17 тысяч. Каб арганізаваць работу па-баявому, па-стаханаўску, забяспечыць рэгулярны выезд у лес патрэбнай колькасці вазоў, раён мог-бы выканаць увесь квартальны план на працягу 10—15 дзён. Але раённыя арганізацыі не адаюць увагі лесавывазкам, лічаць гэта справай выключна леспрамгаса. А леспрамгасы таксама бяздзейнічаюць. У рэзультаце квартальны план выканан па ўчастку Барысаўскага леспрамгаса на 21,1 проц., па Чэрвеньскаму — на 28,3 проц.

Такое-ж становішча і па раду іншых раёнаў. Клімавіцкі раён за 10 дзён стаханаўскага двухдэкадніка выканаў заданне толькі на 20 проц., Халопеніцкі на 18,3 проц. і т. д.

Да гэтага часу не арганізавана правільнае выкарыстанне механізацыі на лесараспрацоўках. Механізмы ў значнай частцы не працуюць або працуюць з няпоўнай нагрузкай. Барысаўская аўтабаза мае ў сваім распараджэнні 10 аўтамашын, што працуюць на газагенератарах. З-за дрэннага кіраўніцтва з боку інжынера-тэхкіраўніка тав. **Градзюшка** машыны поўнасцю не скарыстоўваюцца. З 10 машын працуе толькі 7—8. Дзве-тры машыны заўсёды знаходзяцца ў рамонце. Аўтабаза працуе толькі ў адну змену, замест двух.

На базе ёсць 10 прыцэпаў, аднак яны не скарыстоўваюцца. У рэзультаце такой ганебнай работы Барысаўская аўтабаза выканала квартальнае заданне па вывазцы толькі на 23,6 проц.; Слуцкая аўтабаза на 1-е сакавіка выканала квартальнае заданне на 27,1 проц.; Асіпавіцкая — 38,5 проц.

Яшчэ горш на трактарных пунктах леспрамгасаў. На трактарным пункце Рэчыцкага леспрамгаса з 9 трактароў 26 лютага працавала ў лесе толькі 5,27—4. Па Барысаўскаму леспрамгасу з 8 трактароў працавала 26 лютага тры, 27 і 28 лютага — пяць. Замест штодзеннай вывазкі 750 кубаметраў трактарны пункт вывозіць ад 85 да 135 кубаметраў.

Лесбел не забяспечыў канкрэтнага аператыўнага кіраўніцтва двухдэкаднікам.

Вялікім тормазам у загатоўках і вывазках лесу з'яўляецца запазычанасць аддзела збыту Лесбела леспрамгасам за зданую па нарадах прадукцыю. На сёнешні дзень запазычанасць дасягае 1.163 тыс. рублёў. Касцюковіцкаму леспрамгасу Лесбел павінен 193 тыс. рублёў, Асіпавіцкаму — 146 тыс., Гомельскаму — 121 тыс., Полацкаму — 51 тыс., Петрыкоўскаму — 25 тыс. і т. д. Леспрамгасы ў сваю чаргу маюць вялікую запазычанасць па заработнай плаце лесарубам і возчыкам. З розных раёнаў паступаюць скаргі аб затрыманні заработнай платы леспрамгасамі за загатоўлены і вывезены лес. Возчыкі з калгаса імя Сталіна, Крукавіцкага сельсовета, Даманавіцкага раёна, скардзяцца на Калінкавіцкі леспрамгас, які да гэтага часу не разлічыўся з рабочымі яшчэ за чацверты квартал 1935 года. Калінкавіцкі леспрамгас павінен калгаснікам з калгаса імя Сталіна 9 тыс. рублёў.

Запазычанасць па заработнай плаце, зразумела, не можа не адбіцца на ходзе вывазкі.

С. Г.

СХОД СТАХАНАЎЦАЎ-БУДАЎНІКОЎ МЕНСКА

Вялікае будаўніцтва намечана ў гэтым годзе ў БССР і ў яе сталіцы — Менску. Даволі сказаць, што ў гарадах БССР трэба пабудаваць у гэтым годзе 26 вялікіх школ, з іх ў Менску 6, у той час, як летась па ўсёй БССР было пабудавана такіх 5 школ.

Ажыццяўленне пастановы СНК СССР і ЦК ВКП(б) «Аб палепшэнні будаўнічай справы і аб патаненні будаўніцтва» з'яўляецца рашаючай умовай паспяховага выканання плана будаўніцтва.

Як ажыццяўляецца гэта пастанова СНК і ЦК? Гэтаму пытанню быў прысвечан сход стаханаўцаў-будаўнікоў горада Менска, які цягнуўся два вечары — 2 і 3 сакавіка.

З інфармацый дырэктара Белдзяржбуда т. **Васермана,** дырэктара Менбуда т. **Голубева** і дырэктара Белкомунбуда т. **Глейбермана** выясцілася, што перабудова работы ў адпаведнасці з пастановай СНК і ЦК ідзе надзвычай слаба, што трэсты не маюць выразных планаў работ. Большасць пабудоўляў не маюць праектаў і каштарысаў. Выкананне такога адказнага задання ўрада як пабудова ў месячны тэрмін трох сушылак на цагельных заводах Менска ідзе дрэна. Работы тармозяцца з-за дрэннага забеспячэння матэрыяламі, адсутнасці праектаў і каштарысаў.

Не прыступлена яшчэ да будаўніцтва школ (акрамя адной), у той час, як да 1 жніўня яны павінны быць пабудаваны. Будынак зубатэхнікума павінен быў быць гатоў 1 верасня 1935 года, але і да гэтага часу ён не закончан.

Прадаўжаецца па-закаштарыснае будаўніцтва. Менбуд і Белпромбуд, не глядзячы на катэгарычную забарону, будуюць інтэрнаты без зацверджаных каштарысаў і праектаў.

Не зжыты настроі сезоннасці будаўніцтва. На рэканструкцыі Яўрэйскага дзяржаўнага тэатра прараб **Палер** лічыць зусім нармальным, што стаханаўцы не нагружаны работай: зімой, — гаворыць ён, — нельга прэтэндаваць на нармальную нагрузку.

Усе гэтыя недахопы ў рабоце будаўнічых арганізацый былі падвергнуты рэзкай крытыцы выступаўшымі на сходзе стаханаўцамі **Дворкіным, Луніным, Хмызам** і інш.

З прамовамі на сходзе выступілі загадчык прамыслова-транспартнага аддзела ЦК КП(б)Б тав. **Готфрыд** і намеснік старшыні СНК БССР — старшыня Дзяржплана тав. **Любовіч.**

Сход прыняў зварот да ўсіх будаўнікоў БССР, у якім прапануе пачаць з 20 сакавіка стаханаўскі двухдэкаднік на будоўлях.

ЧЫМ ЗАВАЯВАНА ГАНАРОВАЕ ПРАВА НА МАНДАТ

ГАВОРАЦЬ ЛЕПШЫЯ МАЙСТРЫ СОЦЫЯЛІСТЫЧНАЙ ЖЫВЕЛАГАДОЎЛІ

РЭДАКЦЫЮ ГАЗЕТЫ «ЗВЯЗДА» НАВЕДВАЛА ГРУПА ДЭЛЕГАТАЎ ЎСЕБЕЛАРУСКАЙ НАРАДЫ ПЕРАДАВІКОЎ ЖЫВЁЛАГАДОЎЛІ. ЯНЫ ПАДЗЯЛІЛІСЯ ВОПЫТАМ СВАЁЙ РАБОТЫ І РАСКАЗАЛІ ЧЫМ ІМІ ЗАВАЯВАНА ПРАВА НА МАНДАТ УДЗЕЛЬНІКА ЎСЕБЕЛАРУСКАЙ НАРАДЫ ЖЫВЁЛАГАДОЎЛІ.

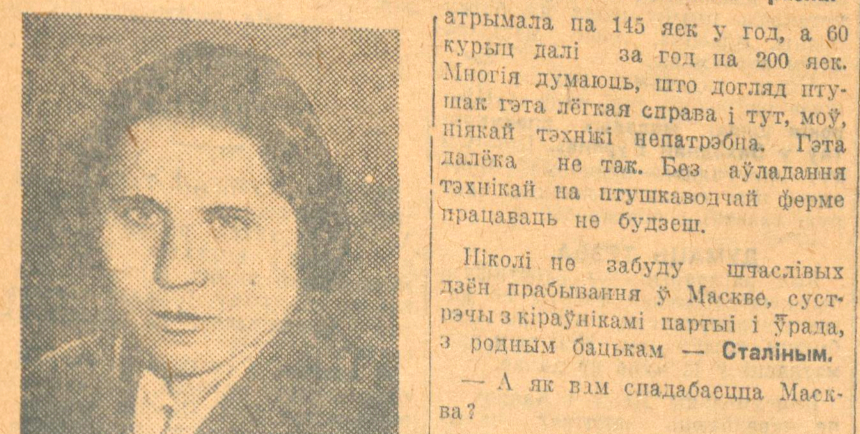
АМАЛЬ ПОЎНАЯ ЛІКВІДАЦЫЯ ПАДЗЯЖУ МАЛАДНЯКА, АДСУТНАСЦЬ ЯЛАВАСЦІ, НЯЎХІЛЬНЫ РОСТ ПРАДУКЦЫЙНАСЦІ СТАДА, БОЛЬШЭВІЦКІЯ КЛОПАТЫ АБ КАРМАХ, РОСТ ДАХОДУ АД ЖЫВЁЛАГАДОЎЛІ, ГЛЫБОКАЕ ВЕДАННЕ СВАЁЙ СПРАВЫ, ЛЮБОЎ ДА СОЦЫЯЛІСТЫЧНАЙ ЖЫВЁЛАГАДОЎЛІ — ВОСЬ ШТО ХАРАКТАРЫЗУЕ РАБОТУ ПЕРАДАВІКОЎ.

ПОСПЕХІ, ЗАВАЯВАНЫЯ ЛЕПШЫМІ ЛЮДЗЬМІ КАЛГАСНЫХ ФЕРМ І СОЎГАСАЎ У СПРАВЕ РАЗВІЦЦЯ ЖЫВЁЛАГАДОЎЛІ Ў БССР У МІНУЛЫМ ГОДЗЕ ЯСКРАВА ПАЦВЯРДЖАЮЦЬ, ШТО 1936 ГОД МОЖА І ПАВІНЕН СТАЦЬ ГОДАМ ЯШЧЭ БОЛЬШ БУЙНЫХ ПОСПЕХАЎ У РАБОЦЕ КОЖНАЙ ФЕРМЫ СОЎГАСА І КАЛГАСА.

НІЖЭЙ МЫ ДРУКУЕМ ЖЫВЫ ЗАПІС ГУТАРКІ З ДЭЛЕГАТАМІ ЎСЕБЕЛАРУСКАЙ НАРАДЫ.

Вялікая ўзнагарода абавязвае

Ордэнаносец ЛЕШКОВА Марыя Пятроўна — птушніца соўгаса «Пяскі», Гомельскага раёна.

Перш наперш мне хочацца расказаць за што я, радавая работніца соўгаса, атрымала такі гонар — стаць удзельніцай усесаюзнай нарады перадавікоў жывёлагадоўлі і быць узнагароджанай ордэнам «Знак почета».

У соўгасе я працую з 1933 года. За 1933 год я выгадавала 3.700 курэй. У 1934 годзе я выгадавала 14.000 куранят да двухмесячнага ўзросту. Калі паставіць у радок усіх выгадаваных мною куранят і курэй, нават не падлічыш якую-б гэта заняло плошчу.

У 1935 годзе мне быў даручан догляд 1000 штук курэй-нясушак. Ад кожнай курыцы я ў сярэднім атрымала па 145 яек у год, а 60 курыц далі за год па 200 яек. Многія думаюць, што догляд птушак гэта лёгкая справа і тут, моў, ніякай тэхнікі непатрэбна. Гэта далёка не так. Без аўладання тэхнікай на птушкаводчай ферме працаваць не будзеш.

Ніколі не забуду шчаслівых дзён прабывання ў Маскве, сустрэчы з кіраўнікамі партыі і ўрада, з родным бацькам — **Сталіным.**

— А як вам спадабаецца Масква?

— Вельмі прыгожы горад. Я ездзіла па зямлі на легкавых машынах, а пад зямлёй — на метро, а зараз я вельмі рада, што мне ў сталіцы ордэнаноснай Савецкай Беларусі на нарадзе перадавікоў жывёлагадоўлі будзе магчымасць падзяліцца сваім вопытам і расказаць аб незабыўных днях майго жыцця — прабыванні ў Маскве.

— Вялікая ўзнагарода абавязвае мяне ў гэтым годзе дабіцца яшчэ большых поспехаў у сваёй рабоце. Я зараз даглядаю 800 курэй-нясушак. Я абавязваюся атрымаць ад кожнай нясушкі па 170 яек, а ад 100 рэкардыстак па 250. Не толькі сама буду добра працаваць, але навучу сваіх таварышоў па рабоце быць такімі-ж беражлівымі і любоўна адносіцца да нашай птушкагадоўлі.

Ферма дала 8000 рублёў прыбытку

САЙКОЎ Грыгорый — загадчык свінагадоўчай фермы калгаса «Шлях Леніна», Суражскага раёна.

— Загадчыкам фермы я працую больш двух год. На ферме мы маем 30 свінаматак метысаў англійскай пароды. За мінулы год мы атрымалі 499 парасят, па 15,1 дзелавых парасят на кожную свінаматку.

— У 2-месячным узросце нашы парасяты важаць па 18 кілограм, а ў 8-месячным ад 63 да 70 кгр.

— Што дала ферма калгасу?

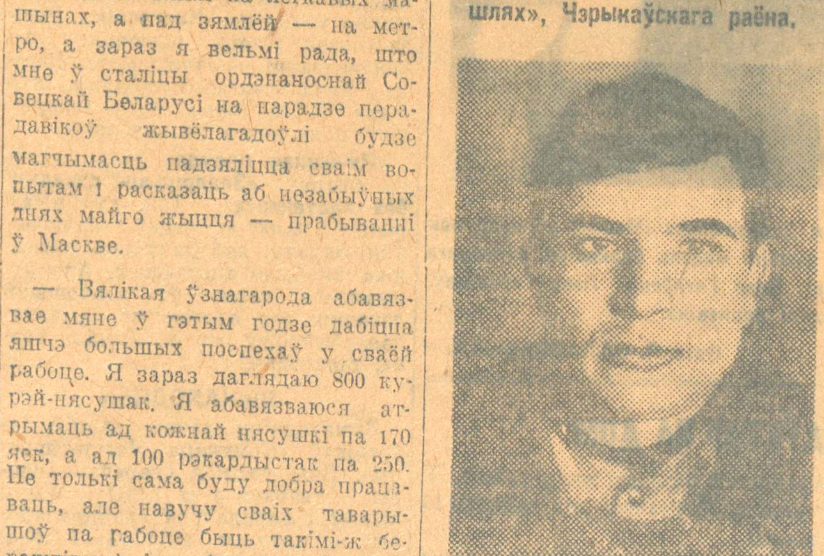
За мінулы год мы атрымалі звыш 8 тысяч рублёў прыбытку ад фермы. 300 парасят прадалі сваім калгаснікам, а 54 — суседнім калгасам. Летась пабудавалі новы светлы, цёплы свінарнік на 32 свінаматкі.

— А апаросы пачаліся?

— Перад маім ад'ездам у Менск апарасіліся дзве свінаматкі, якія прывялі 24 штукі парасят. У гэтым годзе мы ставім перад сабой мэту — дабіцца выхаду 17 дзелавых парасят ад кожнай свінаматкі. Работнікі нашай фермы добра разумеюць, што ад паляпшэння стада ўмацоўваецца калгас, багацее кожны калгаснік. Я, як загадчык фермы, на сваёй уласнай рабоце ўпэўніўся, што справа паляпшэння стада залежыць выключна ад нас, — людзей непасрэдна працуючых на фермах. Нам яшчэ не хапае зоатэхнічных ведаў. Зараз, як ніколі, патрабуецца глыбокае веданне свайой справы.

Асобны падыход да кожнага жарабяці

АЎРАМЕНКА Васілій Ефімавіч — старшы конюх калгаса «Светлы шлях», Чэрыкаўскага раёна.

— У калгасе мяне называюць старым конюхам.

— Колькі-ж вам гадоў?

— 30 гадоў. А называюць мяне старым таму, што я пяць гадоў конюхам працую. Работай мінулых гадоў не магу пахваліцца. Мы адносіліся да коней не пакалгаснаму. Толькі ў 1935 годзе мы гэту справу разгарнулі. За гэты год я ад 22 конематак захаваў 21 жарабёнка. Вельмі шкадую, што не ўдалося захаваць усіх 22. 22-гі нарадзіўся інвалідам. Колькі не памучыўся я, і разам са мной усе калгаснікі, нічога не выйшла, жарабё загінула.

— А як арганізаван догляд жарабят?

— Даглядаю вельмі добра. Ад конюха перш за ўсё патрабуецца, каб ён ведаў кожнае жарабё, яго капрызы. Заходзіш, бывала, у канюшню, глядзіш — тое ці іншае жарабё стаіць сумнае, спусціўшы галаву. Трэба адразу-ж звярнуць на яго ўвагу і паслаць за ветэрынарам, каб ён яго агледзеў. Неабходна сачыць, каб кожнае жарабё было своечасова накормлена, напоена і абавязкова выпускаць па прагулку. А жарабяты растуць у мяне на славу.

— Як у вас праведзена злучная?

— Усе конематкі пакрыты. Пачаўся ажароб. Мы маем ужо адно жарабё ад прыплоду 1936 года.

За 80 пудоў мяса ад свінаматкі

ЛАЎРЫНЕНКА Анна Іванаўна — свінарка калгаса «Шлях да соцыялізма», Віцебскага раёна.

— Свінаркай працую тры гады. Спачатку, прызнацца, мне было цяжкавата працаваць. Тут прычына простая, я не ведала, як трэба даглядаць парасят, паіць, карміць іх, а гэта-ж калгасныя парасяты. Тут патрабуецца веданне справы. Звярачалася я некалькі разоў да зоатэхніка і ўсё распытвала, як лепш працаваць.

— Ці бываў у вас на ферме зоатэхнік?

— Бывала прыдзе, пастаіць з поўгадзіны і ўсё. Тут ясна, трэба было вучыцца на рабоце. І вось за тры гады я не дрэнна аўладала тэхнікай справы. На нашай ферме ўстаноўлен цвёрды распарадак, нормы кармлення, для кожнай групы свіней і маладняка. Я вяду запісы злучкі і апаросаў, загадзя ведаю калі якая свіння павінна парасіцца. Перад апаросам асабліва сачу за маткамі.

— Якія-ж вынікі вашай работы?

— Я атрымала ад 9 свінаматак 180 парасят, па 20 дзелавых парасят ад кожнай свінаматкі. Выгадавала 40 падсвінкаў, якія ў пяцімесячным узросце важаць па 3 пуды. Летась наша ферма дала

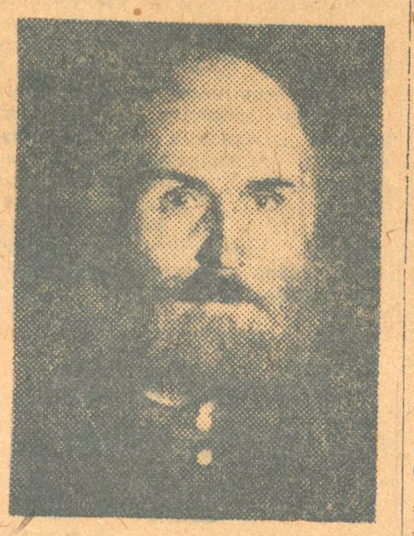

звыш 5 тысяч рублёў чыстага прыбытку. Зараз у нас зноў пачаліся апаросы. Я лічу, што кожная свінаматка пры добрым доглядзе можа даць па 80 пудоў мяса ў год. І гэтага я, безумоўна, даб'юся.

Вельмі добра, што склікалі сюды ў Менск лепшых майстроў жывёлагадоўлі. Кожны з нас, безумоўна, прывязе з сабою багаты вопыт работы. Я на такой усебеларускай нарадзе ўпершыню. Я вельмі рада, што мне выпаў такі вялікі гонар. Перанесшы вопыт работы лепшых свінарак Савецкай Беларусі ў свой калгас, я даб'юся таго, што наша свінагадоўчая ферма выйдзе перадавой не толькі ў раёне, але і ў БССР.

Клопаты аб здароўі маладняка

ГОМУЛЕНКА Лазар Харытонавіч — конюх калгаса «Герой працы», Клімавіцкага раёна.

— З мінулага года ў нашым калгасе пачалі асабліва беражліва даглядаць коней, жарэбных конематак і маладняк.

— А рэзультат?

— Ад трыццаці конематак выгадавалі 28 жарабят. Усе яны ў вышэй сярэдняй упітанасці.

— За добрую работу ў калгасе я атрымаў у прэмію ягнё, на праздні атрымаў 47 пудоў хлеба і 150 пудоў бульбы. Гэта — акрамя грошай. Конюх лічыцца знатным чалавекам у калгасе. Я памятаю яшчэ, як кулакі здзекаваліся, асабліва, над пастухамі і конюхамі. Яны лічыліся апошнімі людзьмі ў вёсцы. У конюха і пастуха амаль ніколі свайго кутка не было. Зусім не тое зараз. Я вось прыехаў сюды, у Менск, на такую выдатную нараду, дзе будзе абгаварвацца пытанне далейшага паляпшэння жывёлагадоўлі. Няма чаго граха таіць. Жыву весела, сыта і заможна. Маю сямёра дзяцей. Але я не баюся, як калісьці мой бацька баяўся, што дзеці будуць галадаць. Хапае хлеба і да хлеба. Ёсць што апрануць і абуць.

Мне каля 50 гадоў. Па праўдзе сказаць толькі зараз пачынаю жыць. Хацеў-бы жыць яшчэ гадоў сто, каб сваімі ўласнымі вачыма ўбачыць, як мае дзеці будуць жыць у дастатку і ў радасці.

— А ці ведаеце, што 39 лепшых майстроў жывёлагадоўлі БССР узнагароджаны ордэнамі?

— Чаму-ж не, ведаю. У нашым калгасе чыталі і перачытвалі рашэнне ўрада. Таварыш **Сталін,** як родны бацька клапоціцца аб кожным з нас. Ён хоча, каб мы жылі яшчэ лепш. Але для гэтага патрэбна яшчэ больш і лепш працаваць. Я ўпэўнен, што ў гэтым годзе я даб'юся яшчэ лепшых паказальнікаў работы на сваім адказным пасту.

Сталінскі статут забяспечыў перамогу

УСЦІНАЎ Фёдар — старшыня калгаса «Шлях Леніна», Віцебскага раёна.

— У маім калгасе дзве фермы: малочная і конегадоўчая. Два гады таму назад, калі мяне абралі старшынёй, на малочнай ферме было 118 штук буйнай рагатай жывёлы. Зараз ёсць — 175. За мінулы год ад 52 кароў атрымалі 52 цялят, траіх купілі. Усе яны гадуюцца. Сярэдні ўдой каровы па ферме — 1200 літраў у год. Даярка Лебедзева ад сваёй групы кароў дабілася ўдою па 1.500 літраў ад кожнай каровы. Малочная ферма дала калгасу за мінулы год 13.500 рублёў даходу.

— Зараз мы выбралі лепшых кароў у асобную групу, вызначылі для іх узмоцнены рацыён. Ад гэтых кароў мы рашылі дабіцца не менш 15 літраў малака ў дзень.

— А як абстаяць справы з конегадоўляй?

— Два гады таму назад большасць коней ледзь цягалі ногі. За імі не было ніякага догляду. Тут прылажылі рукі класава-варожыя элементы, якія пралезлі ў калгас. І перш за ўсё я пачаў справу паляпшэння конегадоўлі з падбору правераных людзей. Паставілі загадчыкам конетаварнай фермы лепшага калгасніка тав. Буткевіча, конюхамі — таксама адданых калгаснікаў. Зараз нашых коней не пазнаць. Пабудавана ўзорная канюшня. З усяго стада мы выбралі 20 племянных кабыліц, ад якіх атрымалі ў мінулым годзе 18 жарабят. Калі ў 1934 годзе конскае пагалоўе калгаса складала 65 галоў, то зараз яно складае 83 галавы. Усё пагалоўе ў сярэдняй і вышэй сярэдняй упітанасці. Такія-ж узорныя канюшні пабудаваны ва ўсіх брыгадах калгаса.

Калгас стварыў моцную кармавую базу. Маем 60 гектараў засеянай канюшыны. У гэтым годзе пасеў канюшыны павялічым яшчэ больш.

Мой калгас не толькі па становішчу жывёлагадоўлі, а і па ўсіх астатніх паказальніках лічыцца адным з першых.

— А ці правяраецца ў вас зараз рэалізацыя сталінскага статута?

— Так, правяраецца. У праверцы прымаюць актыўны ўдзел усе калгаснікі. Я хачу падкрэсліць, што сталінскі статут забяспечыў нашаму калгасу велізарны рост і паляпшэнне ўсіх участкаў работы. Калгаснікі больш чым раней цікавяцца калгаснымі справамі, указваюць і дапамагаюць мне, як старшыні, працаваць. Я без іх ведама нічога не раблю, і яны без мяне таксама. У нас моцны згуртаваны калектыў, работа якога накіравана на тое, каб зняць з замацаванай за намі навечна зямлі багатыя ўраджаі, каб яшчэ больш умацоўваць калгас.

— А як у вас разгорнут стаханаўскі рух?

— Калгас налічвае нямала стаханаўцаў. У падрыхтоўцы да сяўбы, спаборнічаюць брыгада з брыгадай, а таксама і калгаснікі паміж сабой. Я ўпэўнен, што мой калгас у 1936 годзе пакажа яшчэ лепшыя ўзоры барацьбы за сталінскі ўраджай, за соцыялістычную жывёлагадоўлю.

Выгадавала 100 цялят

СПАСОЎСКАЯ Елена Філіпаўна — цялятніца калгаса імя Кірава, Віцебскага раёна.

— На ферме я працую два гады. За гэты час выгадавала 100 цялят. У мяне не было ніводнага выпадку падзяжу цялят.

— Як вы гэтага дабіліся?

— Патрэбен уважлівы догляд за кожным цялём. Асабліва трэба трымаць у чыстаце карыта, сачыць, каб корм быў чысты, малако працэджанае і карміць заўсёды своечасова.

— А як у вас выконваецца статут у адносінах жанчын-калгасніц?

—У нас жанчыны атрымлівалі адпачынак па цяжарнасці. Маем не дрэнную пляцоўку. Нядаўна мы вылучылі і паслалі на курсы загадчыц пляцовак лепшую калгасніцу, а другую жанчыну паслалі на курсы брыгадзіраў.

Жывем у калгасе вельмі добра, маем клуб, наладжваем спектаклі, вечары. Калгаснік Беляцкі набыў сабе патэфон і многа пласцінак. Жыццё становіцца з кожным днём усё лепшым і заможным.

Глыбокае веданне свaёй справы

БЛАЖЭВІЧ Надзежда Васільеўна — даярка соўгаса «Гаршэўшчына», Талачынскага раёна.

— Трэці год я працую даяркай у соўгасе. Летась я даглядала 12 кароў. За год надаіла ад іх 36.768 літраў малака, па 3.064 літра ад кожнай. Асобныя каровы, як «Рабоха» далі 4.500 літраў, «Пястроха» — 4.060 літраў, «Галка» — 4.000 літраў.

— Якім спосабам вы дабіліся такіх рэзультатаў?

— Галоўнае, што дало павелічэнне прадукцыйнасці нашага стада — гэта асобны падыход да кожнай каровы. Я пачала вывучаць характар і асаблівасці кожнай каровы, які корм яна больш любіць, які ўплыў аказвае кармленне на ўдой. Вось і заўважыла, што адна прыбаўляе малака ад бручкі, другая — ад барды, трэцяя — ад мукі. У залежнасці ад гэтага я і стала складаць рацыён. Прыходзіла я на кароўнік і ноччу і заўважала, што некаторыя каровы ўсё паелі і яшчэ хочуць. Я ім падбаўляла, барды ў нас хапае.

— Раней паілі мы кароў два разы, летась перайшлі на трохкратнае паенне і заўважылі, што гэта павялічыла ўдой.

— Сталі чысціць кароў кожны дзень, часта мыць. Каровы пачалі лепш сябе адчуваць і таксама прыбавілі малака. Ды гэта-ж і зразумела — калі сам сходзіш у лазню, то неяк лягчэй становіцца.

— Перад даеннем я вымываю вымя цёплай вадой, выціраю ручніком і два разы масажырую.

За маю работу соўгас чатыры разы прэміраваў мяне.

— У 1936 годзе я абавязалася надаіць ад кожнай каровы ў сярэднім па 3.500 літраў, а ад такіх, як «Быстрая» і «Рабуха» спадзяюся надаіць па 5.000 літраў.

— Дзе вучыцеся?

— Я наведваю зараз зоатэхнічны гурток. Слухаю гутаркі, якія вядуць з намі ветэрынарны ўрач і зоатэхнік. Але гэтага мне недастаткова. Агульнай граматце мяне не вучаць. Гэта на многа перашкаджае далейшаму росту маёй кваліфікацыі. Вельмі хачу вучыцца.

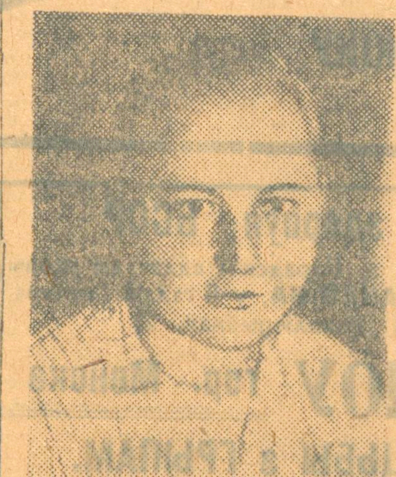

Жывёлу трэба любіць

КЛЮЧКОВА Праскоўя — аўчарка калгаса «Ленінскі шлях», Клімавіцкага раёна.

— Авечкі — вельмі далікатная жывёла. Яна патрабуе пільнага догляду і беражлівых адносін. Нясвоечасова накорміш, напоіш і авечка пачынае хварэць.

— А ці даўно працуеце аўчаркай?

— З 1934 года. Мне-ж толькі 17 гадоў. Я, уласна кажучы, толькі пачынаю працаваць на такой самастойнай і адказнай рабоце. За час маёй работы я ўсё-ж дабілася такіх-сякіх поспехаў.

За мінулы год ад 22 аўцаматак я атрымала 41 ягнё. У мяне не было ніводнага выпадку падзяжу, не гледзячы на цесны хлеў. Зараз на маёй ферме пачаўся акот. Ужо ёсць 25 ягнят гэтага года. Перад паездкай у Менск я загадала загадчыку фермы, каб ён сачыў за маімі ягнятамі, бо ўсёроўна я, і будучы ў Менску, адказваю за іх. Яны даручаны мне і ад мяне калгас патрабуе.

—А як вам спадабаецца Менск?

— Я ў Менску ўпершыню. На мяне зрабілі вялікае ўражанне магазіны, добрае абсталяванне іх і мноства ўсякіх тавараў. Трамваі толькі бачыла на малюнках. А вось зараз я сама ездзіла ў прыгожым менскім трамваі.

Я хачу дабіцца і даб'юся, каб мае ягняты, якіх даручыў мне калгас, былі-б лепшымі ў БССР.

107 парасят ад 7-мі свінаматак

АЎШЫЦ Аляксандра Осіпаўна — свінарка калгаса «Авангард», Гомельскага раёна.

Я хачу расказаць чаго мы дабіліся за кароткі час. Ферма ў нас існуе ўсяго два гады. Пабудавалі новы, светлы, сухі і чысты свінарнік. Мы набылі ўжо 7 свінаматак англійскай пароды, якія далі летась добры прыплод.

— Колькі выгадавалі парасят?

— Ад 7-мі свінаматак я атрымала 107 парасят. У 2-месячным узросце парасяты важаць звыш 16 кілограм.

У калгасе ордэнаносцаў

З нецярпеннем чакалі калгаснікі калгаса **«Чырвоны баец»,** Кіраўскага раёна, сустрэчы сваіх ордэнаносцаў — конюха **Камая** і старшыню калгаса **Рыняка.**

Яшчэ ўчора, чакаючы прыезду герояў, калгаснікі да трох гадзін ночы заканчвалі абсталяванне новага вялікага клуба, перабудаванага з былой царквы, упрыгожвалі яго чырвонымі сцяжкамі, лозунгамі і партрэтамі правадыроў, зрабілі новую сцэну, паставілі лавачкі.

29 лютага ўсе 200 паўлавіцкіх двароў абляцела вестка: «Рыняк з Камаём прыехалі».

Першая іх сустрэча адбылася яшчэ ноччу ў сакратара райкома партыі т. **Вільчыка.** За шклянкай чаю ордэнаносцы расказалі членам бюро райкома і раённаму актыву аб сваіх незабыўных уражаннях ад сустрэчы з дарагім **Сталіным.**

Ордэнаносцаў прышлі вітаць вучні качэрыцкай школы — ударнікі вучобы. Яны сустрэлі іх з чырвонымі сцягамі, са спевамі і музыкай свайго ўласнага школьнага аркестра.

У поўдзень таварышы Камай і Рыняк разам з прадстаўнікамі раённых арганізацый ехалі на машынах у свой родны калгас. Тут сустракаць іх прышлі да тысячы чалавек. У новы, толькі ўчора закончаны калгасны клуб неўмясціўся актыў усяго Паўлавіцкага сельсовета.

Сустрэча ператварылася ў вялікую ўрачыстасць. Да Камая падбягаюць яго таварышы па прафесіі — конюхі. Яны моцна паціскаюць яму руку, вітаюць яго з узнагародай, расказваюць аб справах канюшні. Старшыня калгаса ордэнаносец Рыняк на-хаду распытвае ў брыгадзіраў, як з торфам, як з попелам, ці скора пачнуць жарабіцца конематкі. Ён тутжа даведваецца ад старшыні сельсовета тав. Гарлачова, што Паўлавіцкі сельсовет перакрыў план усяго раёна па вывазцы торфу — даў 30.000 тон замест 28.000 тон па ўсяму раёну.

Пачаўся ўрачысты мітынг. Справаздачу аб сустрэчы з таварышам **Сталіным** і рабоце ўсесаюзнай нарады перадавікоў жывёлагадоўлі робіць тав. Рыняк. Ён расказвае, як ехаў у Маскву, як потым трапіў у Крэмль, як яму самому прышлося ўбачыць любімага **Сталіна** і пачуць гутарку правадыра. Ён коратка расказаў, дзе і чаму бываюць вялікія ўдоі кароў, колькі ў стэпах воўны пастрыгаюць ад кожнай авечкі, і чаму на Доне такіх добрых жарабят гадуюць.

— Мы цяпер ордэнаносцы, — гаворыць тав. Рыняк. Мы збавязаліся даць не менш трох тысяч літраў малака ад кожнай каровы, даць не менш двух прыплодаў у год ад кожнай авечкі. І нам, ордэнаносцам, будзе сорам, калі падкачаем.

За Рыняком выступіў ордэнаносец Камай — конюх калгаса «Чырвоны баец».

— Усюды мы пабывалі, — гаворыць т. Камай, — і на зямлі і пад зямлёй — у метро. Усяго нагледзеліся... Мы, зусім просты народ —конюхі, аўчары слухалі нашага дарагога **Сталіна,** сядзелі разам з Калініным і гутарылі, як нашу жывёлагадоўлю палепшыць. І няма чаго таіць: шмат чаму мы навучыліся, многаму абавязаліся. Я сам сказаў, што дам Будзённаму добрых верхавых коней. І за авечак трэба брацца. Сёлета ў нас іх 88 штук, ферма не планавая. Але няма чаго глядзець, што ферма не планавая. Праз год у нас павінна быць 200 авечак.

Кароткае выступленне Камая пакрываецца крыкамі: «ўра нашым знатным жывёлаводам-ордэнаносцам!». Старшыня раённага выканаўчага камітэта паведамляе мітынгу аб рашэнні прэзідыума РВК пабудаваць за кошт райвыканкома новыя дамы для ордэнаносцаў і абсталяваць іх мэбляй.

Пасля вялікага мітынгу на сцэне новага калгаснага клуба выступіў калгасны хор; была наладжана таварыская вячэра...

Урачыстасць скончана. Назаўтра ў калгасе ордэнаносцаў пачаліся вялікія будні.

А. МАТУСЕВІЧ.

ЮБІЛЕЙНАЯ СЕСІЯ ЦВК АБХАЗСКАЙ ССР

СУХУМ, 4 сакавіка. (БЕЛТА). Учора ў дзяржаўным тэатры адкрылася юбілейная сесія ЦВК Абхазскай ССР, прысвечаная 15-годдзю рэспублікі. У зале тэатра — стаханаўцы Ткварчэльскіх руднікоў, цытрусавых, гераніевых і табачных плантацый, госці брацкіх рэспублік, краёў і абласцей Савецкага Саюза. У прэзідыуме — тт. Петроўскі, Махарадзе, старшыня ЦВК Абхазіі тав. Лакоба, сакратар абкома партыі тав. Агрба і іншыя.

Адкрываючы сесію, тав. Лакоба першыя словы сваёй прамовы прысвячае арганізатару і натхніцелю найвялікшых перамог сацыялізма — любімаму **Сталіну.** Імя вялікага правадыра выклікае буру авацый. Раздаюцца прывітальныя воклічы.

У ганаровы прэзідыум сесіі выбіраецца палітбюро Цэнтральнага Камітэта ВКП(б) на чале з тав. **Сталіным, тт. Ежоў, Дзімітраў, Берыя і Махарадзе.**

З дакладам аб 15-годдзі Савецкай Абхазіі выступае тав. Лакоба. Яго яркая вобразная прамова неаднаразова прарываецца гарачымі апладысментамі і прывітаннямі ў гонар правадыра народаў Савецкага Саюза тав. **Сталіна,** пад чыім кіраўніцтвам абхазскі народ вышаў на шырокую сацыялістычную дарогу шчаслівага заможнага жыцця. Абхазія ператварылася ў квітнеючы субтрапічны сад — рэспубліку курортаў і каштоўных тэхнічных культур.

На трыбуне тав. Г. І. Петроўскі. Удзельнікі сесіі горача вітаюць старшыню ЦВК СССР і ЦВК УССР. Па даручэнню ЦВК СССР тав. Петроўскі перадае членам сесіі і ўсім працоўным Абхазіі гарачае бальшэвіцкае прывітанне і зачытвае пастанову ЦВК Саюза аб узнагароджанні Абхазіі за выдатныя поспехі ў сацыялістычным будаўніцтве ордэнам Леніна. Пад поўныя захаплення прывітанні тав. Петроўскі ўручае ордэн Леніна старшыні ЦВК Абхазіі тав. Лакобе. Прымаючы ордэн, тав. Лакоба горача дзякуе партыі і ўраду за ўзнагароду і запэўняе, што працоўныя Абхазскай рэспублікі апраўдаюць высокае давер'е, якое ім аказана, і будуць нястомна змагацца за новыя перамогі сацыялізма пад вялікім сцягам партыі Леніна — Сталіна.

Ад народаў Грузіі і Закаўказскай федэрацыі сесію вітае старшыня ЦВК ЗСФСР тав. Махарадзе. Затым выступаюць дэлегацыі прадпрыемстваў, стаханаўцы плантацый, равеснікі Савецкай Абхазіі — піянеры і школьнікі.

Пад бурныя, доўга незмаўкаючыя авацыі сесія пасылае прывітанне вялікаму правадыру народаў тав. **Сталіну.** Прывітанні пасланы таксама тт. **Молатаву, Кагановічу, Калініну, Варашылаву, Орджанікідзе, Мікаяну, Петроўскаму, Берыя, Махарадзе, Мусабекаву.**

ПАЕЗДКА НЕЙРАТА І ШТАРЭМБЕРГА Ў РЫМ

ВЕНА, 4 сакавіка. (БЕЛТА). Венская газета «Тэлеграф» паведамляе, што сёння праз Мілан (паўночная Італія) праехаў германскі міністр замежных спраў Нейрат, які накіраваўся ў Рым, дзе неадкладна па прыездзе будзе прыняты Мусаліні.

Учора ў Рым выехаў аўстрыйскі віцэ-канцлер і кіраўнік хеймвера Штарэмберг. Перад ад'ездам Штарэмберг ад імя хеймвера адправіў Мусаліні тэлеграму, у якой віншуе Мусаліні з перамогай у Абісініі і падкрэслівае адданасць хеймвера італьянскаму фашызму.

Стварэнне ваенна-палявога суда ў Токіо

ТОКІО, 4 сакавіка. (БЕЛТА). Згодна паведамлення агенцтва «Домей цусін», сёння ў палацы ў прысутнасці імператара адбыўся пленум тайнага совета. Пленум канчаткова зацвердзіў урадавы законапраект. Санкцыянаваны імператарам закон сёння-ж апублікован і ўступае ў сілу. Згодна гэтага закону, у Токіо ствараецца ваенна-палявы суд пад старшынствам ваеннага міністра. У законе ўказваецца, што справа ўдзельнікаў лютаўскіх падзей перадаецца ў ствараемы ваенна-палявы суд і адзначаецца, што папярэдняе следства па справе закончана.

У паведамленні камандавання, якое праводзіць ваеннае становішча, указваецца, што ў лютаўскіх падзеях прымала ўдзел звыш 1.400 афіцэраў і салдат 3-га пяхотнага палка гвардзейскай дывізіі, 1-га і 3-га пяхотных палкоў першай дывізіі і 7-га палка цяжкай артылерыі.

КОНОЭ АДМОВІЎСЯ СФАРМАВАЦЬ ГАБІНЕТ

ТОКІО, 4 сакавіка. (БЕЛТА). Як паведамляе агенцтва «Домей цусін», Коноэ ў інтэрв'ю заявіў, [illegible] новага габінета з прычыны дрэннага становішча здароўя».

У палітычных колах думаюць, [illegible]

ЗЛІЦЦЁ ТРОХ ГАЛОЎНЫХ ПАРТЫЙ КАТАЛОНІІ

ПАРЫЖ, 2 сакавіка. (БЕЛТА). «Юманітэ» паведамляе з Іспаніі, што тры галоўных партыі ў Каталоніі — комуністычная партыя, каталонская пралетарская партыя і «каталонскі соцыялістычны саюз» падрыхтоўваюць у сучасны момант з'езд, на якім прадстаіць зліццё трох партый. Новая партыя далучыцца да III Інтэрнацыянала.

НАСТУПЛЕННЕ ІТАЛЬЯНЦАЎ НА ПАЎДНЁВЫМ ФРОНЦЕ

ЛОНДАН, 3 сакавіка. (БЕЛТА). Як паведамляе «Дэйлі мейль», у Адыс-Абебе атрыманы паведамленні аб новым наступленні італьянцаў на паўднёвым фронце. Прасоўваючыся ад Негелі, італьянцы прайшлі Уадара і набліжаюцца да пясніны Адола, якая абараняецца абісінцамі. Абісінцы спешна пасылаюць падмацаванні ў Боран.

ЖАНОЧАЯ ТРАКТАРНАЯ БРЫГАДА

У Заслаўскай МТС арганізавана першая ў рэспубліцы жаночая трактарная брыгада з 5 чалавек. Брыгадзірам прызначана трактарыстка тав. Рачкоўская.

КАНФЕРЭНЦЫІ ЖАНОЧАЙ МОЛАДЗІ

КРЫЧАЎ, 4 сакавіка. На прадпрыемствах, у соўгасах і калгасах раёна праходзяць канферэнцыі жаночай моладзі, прысвечаныя міжнароднаму комуністычнаму жаночаму дню 8 сакавіка. Студэнты дашкольнага тэхнікума праводзяць рэйд па праверцы работы дашкольных устаноў у раёне.

А. КАЗІМІРАЎ.

ГАТОВАЕ АДЗЕННЕ ДА ВЯСНОВА-ЛЕТНЯГА СЕЗОНА

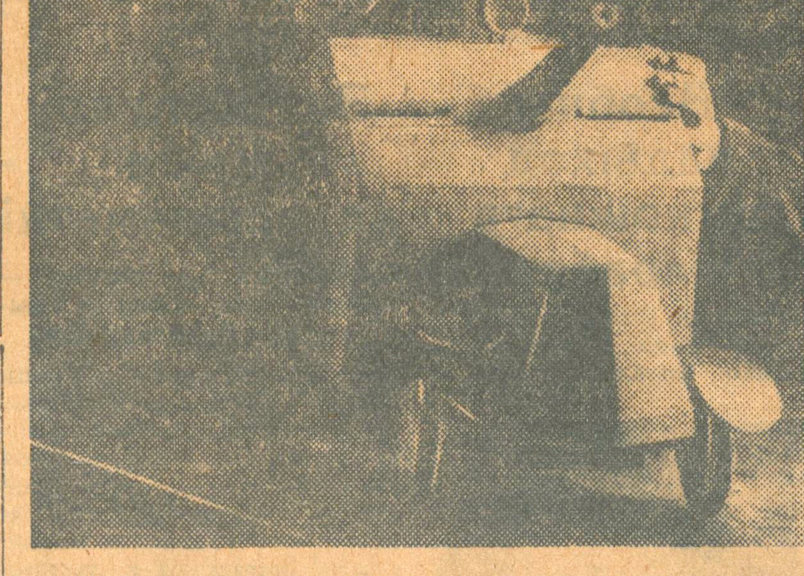
Швейныя фабрыкі БССР поўнасцю пераключыліся на вытворчасць гатовага адзення да вясновa-летняга сезона. У бягучым паўгоддзі будзе выпушчана веснавых і летніх мужчынскіх паліто 130 тысяч штук, жаночых паліто — 123 тысячы, мужчынскіх суконных касцюмаў — 222 тысячы, мужчынскіх белых касцюмаў — 12.100, белых жаночых касцюмаў — 4.600 і т. д. У асартыменце ёсць яшчэ прагумаваныя шоўкавыя жаночыя паліто, мужчынскія і жаночыя баваўняна-папяровыя прагумаваныя паліто, дзіцячыя сукенкі, белыя мужчынскія штаны і т. д. Увесь асартымент складаецца з 110 фасонаў. Гандлюючыя арганізацыі пачалі ўжо атрымоўваць гатовае адзенне вясновa-летняга асартыменту.

БЕЛАРУСКАЯ ВЫСТАЎКА ШВЭЙНЫХ ВЫРАБАЎ У НОВАСІБІРСКУ

Швэйная прамысловасць БССР забяспечвае сваёй прадукцыяй не толькі нашу рэспубліку, але і Заходнюю і Усходнюю Сібір, Урал і т. д. 7 сакавіка ў Новасібірску адкрыецца беларуская выстаўка швэйных вырабаў. На выстаўцы будзе прадстаўлена каля 300 мадэляў гатовага адзення цэнтральнай лабараторыі Белшвэйтрэста і швэйных фабрык БССР. Выстаўка закончыцца канферэнцыяй з удзелам прадстаўнікоў гандлюючых арганізацый і спажыўцоў.

ЦЁПЛАЕ НАДВОР'Е НА ПАЛЕССІ

МАЗЫР, 4 сакавіка. (Кар. «Звязды»). [illegible] Рака Прыпяць [illegible] 28 лютага ... 3 сакавіка. Устаноўлена цёплае надвор'е. [illegible] Прыняты меры па безадкладнай ачыстцы берагоў ракі ад лесаматэрыялаў і дроў, а таксама па ўмацаванню лесаматэрыялаў на сплаўных прыстанях. На мастах праз Прыпяць устанаўляюцца пасты і кругласутачныя дзяжурствы.

Піянеры 9-га класа 5-й ПСШ імя Дабралюбава (Менск) у падарунак да X і XI з'езду ВЛКСМ і ЛКСМБ зрабілі мадэль бранявіка, кіруемага па радыё. На здымку (злева направа): Вова Гатаўскі, Лёва Герасімаў, Толя Сапрэй заканчваюць зборку мадэлі бранявіка.

Фота Я. САЛАВЕЙЧЫКА.

ДАСТАЎКА ПРАДУКТАЎ НА ДОМ

Магазіны Белгастранома з 1 сакавіка пачалі прыём заказаў ад спажыўцоў на дастаўку ім прадуктаў на дом. У Менску магазіны Белгастранома №№ 1, 2 і 4 адкрыты спецыяльныя сталы па прыёму заказаў. Заказы прымаюцца таксама па тэлефону. Спажывец указвае, да якой гадзіны павінны быць дастаўлены яму прадукты, і апошнія дастаўляюцца дакладна ў назначаны час. За дастаўку любой колькасці прадуктаў бярэцца адзін рубель. У магазіне № 1 за тры дні прынята 23 заказы.

Многія спажыўцы, не жадаючы стаяць у чарзе, заказваюць, каб ім да вызначанага тэрміну падрыхтавалі прадукты, за якімі самі прыходзяць у магазін. Такія заказы прымаюцца дарма.

Прыём заказаў на дастаўку прадуктаў на дом распачаў і магазін Белгастранома № 5 у Віцебску.

КУРОРТЫ, САНАТОРЫІ І ДАМЫ АДПАЧЫНКУ ДЛЯ КАЛГАСНІКАЎ

Для калгаснікаў БССР у гэтым годзе выдзелена [illegible] курортах Крыма і Каўказа [illegible] рэспубліканскіх дамах адпачынку [illegible]

ШОЎК, ЛОЖКІ, МЭБЛЯ

Крамы спажывецкай каапераціі ў 1935 годзе прадалі [illegible] рознай мэблі.

МАЛАДЫЯ МАСТАКІ — XI З'ЕЗДУ ЛКСМБ

Да XI з'езда ЛКСМБ у Менску адкрываецца гарадская выстаўка работ маладых мастакоў, скульптараў і графікаў. Выстаўка намечана ў Доме мастака. У ёй прымуць удзел каля 25 чалавек. [illegible] звыш 100 работ. [illegible] «Хлопчык» і «Калгасны пейзаж», скульптара Глебава — «Варашылаў на коні» і інш.

НАГАЗЕТНЫЯ ТЭМЫ

ПОДПІС ПАД КЛІШЭ

У адным з сваіх нумароў [illegible] раённая газета «Калгаснік» змясціла на чацвертай старонцы клішэ. На малюнку — біржа працы, у якую накіроўваецца вялікі натоўп людзей, у тым ліку людзі з дыпломамі ў руках. Як відома, у капіталістычных краінах, ахопленых крызісам і беспрацоўем, для велізарнай колькасці спецыялістаў, якія канчаюць вышэйшыя навучальныя ўстановы, прамы шлях на біржу працы. Здаецца, сэнс малюнка зусім зразумелы.

Аднак, рэдакцыя газеты змясціла пад клішэ такі подпіс: «Шырокія шляхі маладых спецыялістаў у Заходняй Еўропе». [illegible]

ДУМАЦЬ ТРЭБА...

Калі загаварыць з работнікамі чырвонаслабодскай газеты аб культуры граматычнай, [illegible]

Комсамольцы Песін і Казлоўскі не наведваюць заняткаў палітшколы. [illegible] загаловак гэтага рашэння: «Аб ненаведванні палітшколы тт. Песіна і Казлоўскага». Выходзіць, што існуе школа гэтых двух таварышоў, а яе нехта не наведвае.

«Рэчыцкая праўда» дала нядаўна «шапку» **«Завяршыць дэкаднік без адстаючых».** Той, хто пісаў шапку, напэўна хацеў падкрэсліць задачу, каб да канца дэкадніка не было адстаючых. Але атрымалася інакш, бо завяршыць дэкаднік без адстаючых — азначае абыйсціся без іх. Думаць трэба, таварышы!

«ВЫНАХОДЦЫ»

Вынаходніцкі запал ахапіў работнікаў «Комунара Магілеўшчыны». Яны ўзяліся скарачаць словы і ствараць з іх новыя. Такім чынам і нарадзіліся «рацпрапановы» — прадукт глупства і абсалютнай няўважлівасці да чытача.

Коратка

(Ад карэспандэнтаў «Звязды» і БЕЛТА).

✱ **Усебеларуская нарада выдатнікаў галантарэйнага гандлю** сістэмы Наркамата ўнутранога гандлю БССР адбылася ў Менску. У рабоце нарады прымалі ўдзел 30 чал.

✱ **Партрэты маршалаў Совецкага Саюза** з запалак рыхтуе ў падарунак XI з'езду ЛКСМБ мастак-самавучка, электраманцёр рэчыцкай запалкавай фабрыкі «X Кастрычнік» тав. Каўшэўны.

✱ **Драматычны і харавы гурткі** арганізаваны ў брыгадзе № 2 калгаса «Прамень Комуны», Браніслаўскага сельсовета, Жыткавіцкага раёна.

✱ **План мабілізацыі сродкаў першага квартала** 1936 г. Лепельская акруга выканала да 1 сакавіка на 100 проц.

✱ **Брыгада з 7 навуковых работнікаў** Беларускай акадэміі навук прыбыла ў Мазыр для прачытання лекцый у калгасах Палесся.

✱ **Гурток па вывучэнню нямецкай** мовы арганізован у калгасе «Завет Ільіча», Бабуніцкага сельсовета, Петрыкоўскага раёна. У гуртку займаецца 20 чалавек.

✱ **Гастролі украінскага перасоўчнага тэатра** адбываюцца ў Касцюковічах.

ДАНБАС—МЕНСК НА ЛЫЖАХ

БАБРУЙСК, 3 сакавіка. Каманда асаавіяхімаўцаў стаханаўцаў [illegible] завода № 1 імя [illegible], якая робіць зімовы лыжны пераход па маршруту Данбас—Менск, 2 сакавіка ў 12 гадзін вечара прыбыла ў Бабруйск. [illegible] Каманда будзе ў Менску 6 сакавіка ў 12 гадзін дня.

Камандзір пераходу ГУЗЬ

ЗДАРЭННІ

МУЖ — ХУЛІГАН. Рабочы мыгацкага [illegible] завода № 1 А. С. Баранаў [illegible] на вуліцу. Баранаў [illegible] прыцягваецца да судовай адказнасці.

✱ **Аварыя.** 3 сакавіка на Бярэзінскім тракце [illegible] В. І. Сарока, [illegible] рока прыцягваецца да судовай адказнасці.

ПАВЕДАМЛЕННІ

5 сакавіка, роўна ў 6 гадзін вечара, у малой зале клуба імя Сталіна (рог Комсамольскай і Інтэрнацыянальнай вул.), праводзіцца сустрэча агітатараў і чытчыкаў-бяседчыкаў фабрыкі імя Кагановіча з агітатарамі і чытчыкамі-бяседчыкамі фабрыкі «Кастрычнік» па пытанню абмену вопытам пастаноўкі палітычнай агітацыі ў цэху, брыгадзе.

На нараду запрашаюцца для абмену вопытам работы агітатары і чытчыкі-бяседчыкі завода «Бальшэвік» і завода імя Кірава.

Культпропаддзел Кагановіцкага райкома КП(б)Б.

Кагановіцкі РК КП(б)Б даводзіць да ведама партарганізацый раёна, што з 15 сакавіка 1936 г. адкрываецца вячэрняя партшкола пры РК КП(б)Б без адрыву ад вытворчасці.

У вячэрнюю партшколу прымаюцца члены і кандыдаты КП(б)Б, якія не маюць дастатковай агульнаасветнай падрыхтоўкі, каб працаваць самастойна ў прадметным гуртку па вывучэнню гісторыі ВКП(б).

Тэрмін навучання ў вячэрняй партшколе паўтарагадовы.

Заняткі будуць праводзіцца 10 раз у месяц.

Паступаючыя павінны падаць заяву ў культпроп, запоўніць анкету, завераную парткомам, парторгам.

Паступаючыя ў партшколу персанальна зацвярджаюцца парткомамі, партгрупамі і мандатнай камісіяй РК КП(б)Б.

Культпроп Кагановіцкага РК КП(б)Б.

5 сакавіка, у 6 гадзін вечара, у памяшканні клуба імя Сталіна Кагановіцкі райком КП(б)Б склікае нараду шэфарганізатараў над прымацаванымі калгасамі па пытанню выезду ў падшэфныя калгасы для правядзення Міжнароднага жаночага дня — 8 сакавіка.

Сакратарам парткомаў прапануецца забяспечыць яўку шэфарганізатараў і таварышоў, вылучаных для паездкі.

Кагановіцкі горрайком КП(б)Б.

Адказны рэдактар **Н. СТЭРНІН.**

НУМАРЫ ТЭЛЕФОНАЎ РЭДАКЦЫІ ГАЗЕТЫ «ЗВЯЗДА»

1. Габінет адказнага рэдактара — 21-352
2. Нам. адказнага рэдактара — 25-188
3. Сакратарыят — 20-830
4. Прамысловы аддзел — 21-356
5. Аддзелы: мясцовай і замежнай інфармацыі — 25-189
6. Аддзел партыйнага будаўніцтва — 21-353
7. Сельскагаспадарчы аддзел — 21-846
8. Аддзел асветы, літаратуры і мастацтва — 23-955
9. Аддзел агляду друку — 22-412
10. Аддзел пісем рабочых і калгаснікаў — 21-399
11. Спецаддзел — 23-966
12. Машыннае бюро, прыём інфармацыі — 21-351

У аддзел аб'яў рэдакцыі званіце па тэл. 21-845

Друкарня газеты «Звязда» Менск, Совецкая, 63. Тыраж 95055 экз. Уп. Галоўлітбела № К—53.